

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ เพื่อใคร ?

ปราณี ทิพย์รัตน์*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความชิ้นนี้คือ **ประการแรก** ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกภายใต้ทรัมป์และไบเดนนั้นเป็นความต่อเนื่องในนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคดังกล่าวทั้งในแง่ของการทวงคืนความเป็นผู้นำในภูมิภาค และในแง่ของการสกัดกั้นการขยายอำนาจและบทบาทของจีนในช่วงที่สหรัฐฯลดบทบาทของตนเองในภูมิภาคนี้ไปตั้งแต่การสิ้นสุดของสงครามเย็นเป็นต้นมา **ประการที่สอง** เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกของโอบามาหรือยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของทรัมป์และไบเดน ภายใต้พรรครีพับลิกันหรือพรรคเดโมแครต สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็คือเป็นนโยบายที่สนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ ในทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของสหรัฐฯ ทั้งสิ้น และ**ประการที่สาม** เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกโดยเฉพะนโยบายด้านเศรษฐกิจและผลกระทบ หรือมรดกที่เป็นรูปธรรมของประธานาธิบดี โอบามา ประธานาธิบดี ทรัมป์ และประธานาธิบดีไบเดน ที่มีต่อความมั่งคั่งและความมั่นคงของประชาชนอเมริกัน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก, นโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกา, บาร์ค โอบามา, โดนัลด์ ทรัมป์, โจ ไบเดน

* ดร.ปราณี ทิพย์รัตน์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Indo-Pacific Strategy For Whom?

Pranee Thiparat*

Received December 21, 2023; Revised December 30, 2023; Accepted December 30, 2023

Abstract

This article aims to, first, illustrate that Trump's Free and Open Indo-Pacific Strategy and Biden's Indo-Pacific Strategy are the continuity in U.S. foreign policy towards Indo-Pacific region in that the U.S. wants to reclaim its regional leadership and to contain China's influence expansion, which has taken place since the U.S. refrained from the region at the end of the Cold War. Second, the U.S. policies towards Indo-Pacific region from Obama's Pivot to Asia-Pacific to Trump's and Biden's Indo-Pacific are all to serve the U.S. national interest in both economic and security aspects. Third, the article will compare the similarities and the differences among the foreign policies of the three U.S. presidents, namely Obama, Trump, and Biden, towards Asia-Pacific/Indo-Pacific region in order to analyze their impacts for the prosperity and security of the American people.

Keywords: Indo-Pacific Strategy, U.S. Foreign Policy, Barack Obama, Donald Trump, Joe Biden

---

* Senior lecturer at the Department of International Relations, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University

นับตั้งแต่ที่สหรัฐอเมริกาประกาศยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Strategy) ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Strategy) ปี ค.ศ. 2017 (The White House, 2017) ของอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) และมีการแถลงรายละเอียดออกมาเป็นระยะ จนกระทั่งมีการจัดทำเป็นเอกสารที่มีความชัดเจนเป็นครั้งแรกในกลางปี ค.ศ. 2018 เป็นต้นมา ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับความสนใจเป็นอย่างมากทั้งจากประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเอง ในยุโรป หรือแม้แต่ในละตินอเมริกา และเมื่อโจ ไบเดน (Joe Biden) ขึ้นเป็นประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2021 ก็มีการตั้งคำถามว่า ไบเดนที่มาจากพรรคการเมืองต่างพรรค จะยังคงให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกนี้ต่อไปหรือไม่ ซึ่งก็ปรากฏชัดเจนว่า จากปี ค.ศ. 2021 เป็นต้นมานั้น ประธานาธิบดีคนใหม่ก็ยังให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก การที่ประธานาธิบดีไบเดนเองได้ออกยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกก่อนการประกาศยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติเสียอีก โดยยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกนั้นออกมาในช่วงต้นปี ค.ศ. 2022 (The White House, 2022) ขณะที่การแถลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติเกิดขึ้นในช่วงปลายปี ค.ศ. 2022 (The White House, 2022a) นอกจากนี้ ประธานาธิบดีไบเดนยังได้ออกเอกสารสำคัญเกี่ยวกับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกในเชิงเศรษฐกิจ คือ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework-IPEF) ในปีเดียวกันด้วย (The White House, 2022b) ซึ่งนักวิชาการหลายคนมองว่า กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจดังกล่าวอาจพัฒนาไปสู่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจใหม่ภายใต้ไบเดนที่มีความคล้ายคลึงหรือเป็นการสานต่อมาจากนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย (Pivot to Asia) อันเป็นยุทธศาสตร์หลักของสหรัฐฯ ในสมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา (Barack Obama) ซึ่งปรากฏเป็นรูปธรรมในลักษณะของความตกลงการค้าเสรีในชื่อ Trans-Pacific Partnership—TPP ที่มีการลงนามในปี ค.ศ. 2016 แต่ถูกประธานาธิบดีทรัมป์ ระบุไปโดยคำสั่งฝ่ายบริหารในทันทีที่ขึ้นรับตำแหน่งเมื่อต้นปี ค.ศ. 2017 นั่นเอง

ไม่ว่าแก่นแกนสำคัญของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกภายใต้ทรัมป์จะเป็นประเด็นที่คนส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องของการวางภูมิรัฐศาสตร์ใหม่ โดยดึงเอาอินเดียเข้ามามีส่วนร่วมในการปิดล้อม หรือป้องปรามการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคนี้ หรือยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกภายใต้ไบเดนที่ยังคงยืนยันความสำคัญของอินเดียในเชิงภูมิรัฐศาสตร์เช่นเดียวกับทรัมป์ และไม่ว่ายุทธศาสตร์ดังกล่าวภายใต้ทรัมป์และไบเดนนั่นจะเป็นการสานต่อนโยบายของสหรัฐฯ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 คือนโยบายหวนคืนสู่เอเชียอันเป็นการที่สหรัฐฯ จะหวนคืนกลับมามีบทบาทเพื่อถ่วงดุลกับการผงาดขึ้นของจีน หรือมาเรียกคืนความเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเพื่อเป็นผู้นำในการกำหนดกฎกติกา บรรทัดฐาน และแนวปฏิบัติตามคุณค่าแบบอเมริกันเพื่อธำรงไว้ซึ่งความเป็นผู้นำในระเบียบโลกแบบเสรีนิยมก็ตาม ที่น่าสนใจคือ ขณะที่สิ่งที่นักวิชาการและนักยุทธศาสตร์ทั่วโลกมีปฏิกิริยาและมีจุดยืนต่อยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกและนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกที่หลากหลายและแตกต่างกันไปโดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้าน

ความมั่นคงและการรักษาความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ในการกำหนดและจัดวางภูมิรัฐศาสตร์ใหม่นี้ แต่ประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจยิ่งกว่าก็คือ ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ใด ๆ และภายใต้ผู้นำจากพรรคการเมืองใดก็ตาม บทความนี้ต้องการนำเสนอว่า จุดประสงค์สำคัญของยุทธศาสตร์ทั้งหลายนั้น ก็คือเพื่อสนองผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯ ทั้งสิ้น คือ ความกินดีอยู่ดีของประชาชนสหรัฐฯ และเพื่อความมั่นคงและมั่งคั่งของประชาชนสหรัฐฯ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือเป็นนโยบายอเมริกามาก่อน (America first) เสมอ โดยอาจใช้วาทกรรมที่แตกต่างกัน อันเป็นความต่อเนื่องในนโยบายต่างประเทศมาทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าผู้นำฝ่ายบริหารจะมาจากพรรครีพับลิกันหรือเดโมแครตก็ตาม

วัตถุประสงค์ของบทความชิ้นนี้คือ **ประการแรก** เพื่อชี้ว่ายุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกภายใต้ทรัมป์และไบเดนนั้นเป็นความต่อเนื่องในนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคดังกล่าว ทั้งในแง่ของการทวงคืนความเป็นผู้นำในภูมิภาค และในแง่ของการสกัดกั้นการขยายอำนาจและบทบาทของจีนในช่วงที่สหรัฐฯ ลดบทบาทของตนเองในภูมิภาคนี้ไปตั้งแต่การสิ้นสุดของสงครามเย็นเป็นต้นมา **ประการที่สอง** เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกของโอบามาหรือยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของทรัมป์และไบเดนภายใต้พรรครีพับลิกันหรือพรรคเดโมแครตสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็คือเป็นนโยบายที่สนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางเศรษฐกิจและทางความมั่นคงของสหรัฐฯ ทั้งสิ้น และ**ประการที่สาม** เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกโดยเฉพาะนโยบายด้านเศรษฐกิจและผลกระทบ หรือมรดกที่เป็นรูปธรรมของประธานาธิบดีโอบามา ประธานาธิบดีทรัมป์ และ ประธานาธิบดีไบเดน ที่มีต่อความมั่งคั่งและความมั่นคงของประชาชนอเมริกัน

จากนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกสู่ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก (ค.ศ. 2011 – 2023)

นโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกของโอบามา (Pivot or Rebalance to Asia-Pacific 2011-2016)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สหรัฐอเมริกาเป็น “มหาอำนาจในมหาสมุทรแปซิฟิก” (Pacific Power) ผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกนั้นมีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน ในช่วงระยะเวลาก่อนหน้าการปฏิวัติอเมริกัน อันนำไปสู่การก่อตั้งประเทศสหรัฐฯ ก็มีเรือสินค้าที่ขนส่งขนสัตว์และไหมจากนครนิวยอร์กไปสู่เมืองท่าที่กวางตุ้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1784 เป็นต้นมา ขณะที่เรือสินค้าจากสหรัฐฯ ก็เข้าเทียบท่าที่ญี่ปุ่น เพื่อเปิดการค้าขายในปี ค.ศ. 1853 ตลอดช่วงเวลากว่า 75 ปี สหรัฐฯ ได้สร้างเครือข่ายพันธมิตร ซึ่ง ณ วันนี้ ได้กลายเป็นเสาหลักสำคัญด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก นอกจากนี้ เศรษฐกิจของเอเชียไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น หรือเสือตัวใหม่ในเอเชีย (Asian Tigers) เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และ ณ ปัจจุบันคือ จีนและอินเดียก็ได้กลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของโลก ดังจะเห็นได้ว่าในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา เศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ได้ขยายตัวขึ้นถึง 5 เท่า มีการประเมินว่า ภายในปี ค.ศ. 2030 ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกจะมีขนาดของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product—GDP) เพิ่มขึ้นถึง 40% ในขณะที่ ณ วันนี้ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกก็กลายเป็นเป้าหมายปลายทางของสินค้าที่ส่งออกจากสหรัฐฯ ถึง 28% และมีส่วนส่งเสริมการจ้างงานภายในสหรัฐฯ ถึงกว่า 3.5 ล้านคน (The White House, 2022)

ในมุมมองของสหรัฐฯ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกประกอบด้วย 18 ประเทศ ซึ่งครอบคลุมประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงที่รวมอยู่ภายใต้กรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit—EAS) อันได้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และ ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ สหรัฐฯ และรัสเซีย โดยหัวใจสำคัญของผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคนี้มี 3 ประการ ได้แก่ 1) การปกป้องผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของประชาชนอเมริกัน และปกป้องพันธมิตรของสหรัฐฯ 2) ขยายการค้า โอกาสทางการค้าและทางเศรษฐกิจ และ 3) สนับสนุนคุณค่า/ค่านิยมสากลของสหรัฐฯ โดยผลประโยชน์ทั้งสามประการดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญในการที่สหรัฐฯ มีปฏิสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมาโดยตลอด

ด้วยเหตุนี้ การดำเนินยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคนี้จึงจำเป็นต้องใช้แนวนโยบายที่มีองค์ประกอบทั้งของการเข้าไปมีส่วนร่วมและร่วมมือกับประเทศดังกล่าวข้างต้นผ่านเวทีและสถาบันในภูมิภาคที่มีอยู่ควบคู่ไปกับการให้หลักประกันแก่ประเทศในภูมิภาคเพื่อให้ปลอดภัยจากอิทธิพล หรือแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากมุมมองของสหรัฐฯ จีนเป็นประเทศที่มีโอกาสในการมีบทบาทสำคัญทั้งในแง่ของการส่งเสริม อ้างอิงและ/หรือเป็นภัยคุกคามต่อระเบียบระหว่างประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2011 ประธานาธิบดี โอบามาประกาศว่า “สหรัฐฯ จะกลับมาให้ความสำคัญกับเอเชีย-แปซิฟิกอีกครั้งหนึ่ง” ซึ่งคำประกาศดังกล่าวสะท้อนว่า สหรัฐฯ ตระหนัก

ถึงความสำคัญของภูมิภาคนี้ต่อการรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่สหรัฐฯ เองนั้นได้รับผลกระทบจากวิกฤติทางการคลังในปี ค.ศ. 2008 และจากการทุ่มเททำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในตะวันออกกลาง ซึ่งแท้ที่จริงแล้วนโยบายของโอบามาที่จะกลับมาให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกหรือที่ถูกเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “การสร้างสมดุลในเอเชีย-แปซิฟิกอีกครั้ง” (Asia-Pacific Rebalance) นั้นไม่ใช่ของใหม่ที่เริ่มต้นโดยโอบามาเอง หากแต่เป็นการสานต่อมาจากนโยบายในสมัยประธานาธิบดีจอร์จ บุช (George Bush) ดังจะเห็นได้ว่า บุชได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสุดยอดในภูมิภาคนี้หลายเวทีด้วยกัน การกลับมาให้ความสำคัญกับภูมิภาคนี้อีกครั้งหนึ่งนั้น ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองทั้งสองฝ่ายในสภาองเกรส แต่ประเด็นสำคัญ ณ ขณะนั้นคือ ฝ่ายบริหารเองได้มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนหรือไม่ในการที่จะต้องจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นต่อการที่สหรัฐฯ หันมาให้ความสำคัญและมีบทบาทในการเป็นผู้นำทั้งด้านความมั่นคงและทางเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่งในภูมิภาค โอบามาได้กล่าวคำปราศรัยในรัฐสภาออสเตรเลียในปี ค.ศ. 2011 ไว้ว่า

ณ ภูมิภาคแห่งนี้ เรามองเห็นอนาคต ภูมิภาคนี้เป็นภูมิภาคที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมากที่สุด และเป็นฐานเศรษฐกิจของโลกกว่าครึ่งหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ **ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่ข้าพเจ้าจะบรรลุผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนชาวอเมริกันอันได้แก่การสร้างงานและโอกาสให้กับประชาชนอเมริกัน** นอกจากนี้ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกยังประกอบไปด้วยมหาอำนาจนิวเคลียร์ส่วนใหญ่ และจึงกลายเป็นภูมิภาคที่จะกำหนดทิศทางของความขัดแย้งและความร่วมมือ รวมทั้งความทุกข์ยากทั้งหมดอันเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของมวลมนุษยชาติ (The White House, 2011)

ยุทธศาสตร์สร้างสมดุลอีกครั้งในเอเชีย-แปซิฟิกของโอบามา มีองค์ประกอบสามมิติ อันได้แก่ ยุทธศาสตร์ทางทหาร การทูต และเศรษฐกิจ โดยใน**ยุทธศาสตร์ทางทหาร**นั้น สหรัฐฯ มีเป้าหมายสำคัญคือการให้หลักประกันต่อประเทศพันธมิตรและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกว่า จะกลับมามีบทบาททั้งในการประกันเสรีภาพในการเดินเรือ การรักษากฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อป้องปรามสมรรถนะทางการทหารที่เพิ่มมากขึ้นของจีน อันอาจเป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพทางการเดินเรืออันจะส่งผลต่อผลประโยชน์ทางการค้าของสหรัฐฯ และพันธมิตรในภูมิภาคนี้ ทั้งยังยืนยันกับพันธมิตรด้วยว่า แม้ว่าสหรัฐฯ จะใช้เวลาในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาในการทำสงครามในภูมิภาคตะวันออกกลางแต่มิได้ทำให้กำลังและขีดความสามารถทางการทหารและเชิงคุณค่าของสหรัฐฯ ในการที่จะกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกลดน้อยถอยลงไปแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้ว่า สหรัฐฯ ได้ออกเอกสารยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ (National

Defense Strategy—NDS) ฉบับใหม่ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการที่จะกลับมาปรับสมดุลในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในขณะที่ยังคงรักษาบทบาทในวันออกกลางไว้เช่นเดิม รวมทั้งมีการจัดวางกองกำลังใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือกองกำลังทางทะเลทั้งในออสเตรเลีย สิงคโปร์และฟิลิปปินส์ และแม้ว่างบประมาณการป้องกันประเทศในภาพรวมนั้นจะถูกลดทอนลงเป็นอย่างมาก แต่การจัดวางกองกำลังของสหรัฐฯ ในเอเชีย-แปซิฟิกทั้งหมดกลับได้รับการยกระดับให้มีความเข้มแข็งขึ้นทั้งในแง่ของการกระจายกองกำลัง การปรับกองกำลังให้มีความยืดหยุ่น และการปรับกองกำลังให้สามารถรับมือต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงภายในของแต่ละประเทศมากขึ้นอีกด้วย (The White House, 2012)

กรณีของออสเตรเลียเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดของการมีองค์ประกอบด้านการทหารเพิ่มมากขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์หวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกของสหรัฐฯ โดยเริ่มจากเดือนเมษายน ค.ศ. 2012 มีการปรับเปลี่ยนจำนวนของหน่วยนาวิกโยธินที่แต่เดิมนั้นจะประจำการอยู่ที่ฐานทัพในเมืองคาร์วินจำนวนประมาณ 200-250 คน และมีการเปลี่ยนผลัดทุก ๆ 6 เดือน เป็นการขยายกองกำลังเต็มอัตราจำนวนกว่า 2,500 คนซึ่งก็คือจำนวนสูงที่สุดของ Marine-Air-Ground Task Force แบบเต็มอัตรา ยิ่งไปกว่านั้น สหรัฐฯ และออสเตรเลียยังได้ประกาศแผนการที่อากาศยานทางทหารของสหรัฐฯ จะสามารถใช้ฐานทัพอากาศของออสเตรเลียได้ ตลอดจนการที่ออสเตรเลียอนุญาตให้กองทัพเรือสหรัฐฯ ใช้ฐานทัพเรือของออสเตรเลียในมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของฝั่งตะวันตกของกรุงเพิร์ธ (Perth) ได้อีกด้วย ขณะที่ในฟิลิปปินส์เองสหรัฐฯ ได้เพิ่มความร่วมมือทางการทหารกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ซึ่งรวมถึงการลาดตระเวนทางอากาศ การผลัดเปลี่ยนกองกำลัง และการร่วมฝึกรบให้มีความถี่มากขึ้น (Manyin et al., 2012; Green and Cooper, 2014, pp. 25-46)

นอกเหนือจากการผลัดเปลี่ยนและการจัดวางกองกำลังใหม่ดังกล่าวข้างต้นอันเป็นปัจจัยสำคัญของนโยบายหวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกของโอบามาแล้ว ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบใหม่ในนโยบายของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกก็คือ การรวมเอาภูมิภาคเอเชียใต้เข้ามาอยู่ในขอบข่ายของยุทธศาสตร์หวนคืนสู่เอเชีย-แปซิฟิกนี้ด้วย ทั้งนี้เพราะความสำคัญของแหล่งพลังงานและการค้าซึ่งต้องผ่านเส้นทางมหาสมุทรอินเดียและช่องแคบมะละกาก่อนที่จะมุ่งสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงนั้นเอง ในขณะที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียใต้มักจะถูกมองว่าเป็นยุทธศาสตร์ในระดับอนุภูมิภาคของเอเชีย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว 50 % ของต้นทุนส่งสินค้าของโลก และ 70% ของการขนส่งน้ำมันทางเรือ ต้องกระทำผ่านพื้นที่มหาสมุทรอินเดียอันเป็นพื้นที่ที่กว้างใหญ่ไพศาลในการมุ่งสู่เอเชียตะวันออก นอกจากนี้การแข่งขันกันทางยุทธศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นระหว่างจีนและอินเดียเป็นตัวเร่งให้อนุภูมิภาคเอเชียใต้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ต่อเอเชีย-แปซิฟิกในภาพรวม ดังที่ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียง เคิร์ต แคมเบล (Kurt Campbell) ได้เคยกล่าวถึงภารกิจของการสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง

มหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกให้สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ว่าเป็นเสมือน “ความท้าทายครั้งต่อไป” ในการวางกรอบแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ เลย์ที่เดียว (Campbell, 2011)

ในมิติด้านการทูตต่อเอเชีย-แปซิฟิกภายใต้รัฐบาลโอบามามีปัจจัยสองประการในการทำให้สหรัฐฯ สามารถบรรลุเป้าหมายของการกลับมาถ่วงดุลในภูมิภาคนี้อีกครั้งหนึ่ง ได้แก่ 1) การกระชับความสัมพันธ์ให้เข้มข้นขึ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกผ่านกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่หลากหลายและ 2) การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับจีน

จะเห็นได้ว่าการปรับเปลี่ยนนโยบายที่โดดเด่นที่สุดของสหรัฐฯ ด้านการทูตนั้นก็คือ ความพยายามที่จะขยายและยกระดับการมีส่วนร่วมในเวทีความร่วมมือต่าง ๆ ของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับองค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคอย่างสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือสมาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็น การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum—ARF) ซึ่งเป็นเวทีการเจรจาหรือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศสมาชิก 27 ประเทศและการเข้าร่วม ในเวที East Asia Summit (EAS) ทั้งนี้ สหรัฐฯ ตระหนักดีว่าในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา ประเทศมหาอำนาจอื่นๆ ได้พัฒนาและกระชับความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้อย่างเข้มข้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณประชาชนจีน ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่ส่งเสริมการเจรจาหรือในระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งที่สุด และเป็นประเทศที่ส่งเสริมการสร้างเขตการค้าเสรีมากที่สุดประเทศหนึ่ง จึงส่งผลให้นักวิชาการจำนวนหนึ่งมองว่า หากสหรัฐฯ ละเลยความพยายามด้านการทูตนี้ก็จะทำให้สหรัฐฯ ถูกกั้นออกไปจากสถาปัตยกรรมความร่วมมือในภูมิภาคนี้ไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งโอบามาก็มองว่าสถาปัตยกรรมส่วนภูมิภาคเหล่านี้เป็นโอกาสที่สหรัฐฯ จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทั้ง 2 ฉบับ (NSS 2010/2015) (The White House, 2010; 2015) นั่นก็คือการ มีส่วนในการสร้างและพัฒนาด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ และยังคงรักษาบทบาทของสหรัฐฯ ในฐานะที่เป็นผู้นำในการเจรจาหรือในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นคงทางทะเล การห้ามแพร่อาวุธนิวเคลียร์ รวมถึงตลอดถึงการส่งเสริมการค้าเสรีในภูมิภาคนี้ด้วย สหรัฐฯ จึงตัดสินใจลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยมิตรภาพและความร่วมมือ (Treaty of Amity and Cooperation) ของอาเซียนในปี ค.ศ. 2009 และเข้าร่วมใน EAS ปี ค.ศ. 2011¹

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังให้การสนับสนุนอาเซียนโดยการให้เงินทุนในการส่งเสริมสำนักเลขาธิการให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนให้การสนับสนุนโครงการต่างๆ ของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมในเรื่องการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การจัดการอาชญากรรมข้ามชาติ และโครงการที่เกี่ยวกับการต่อต้านการคอร์รัปชันในภูมิภาค เป็นต้น

---

1 โปรดดู Chairman's Statement of the 1st ASEAN-U.S. Summit, Bandar Seri Begawan, Brunei Darussalam, 9 October 2013

ตารางที่ 1: การเยือนภูมิภาคต่างๆของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา
จากสมัย มาดเดอลีน อัลไบรท์-ฮิลลารี คลินตัน

Region	Clinton Total, First Three Years	Clinton First Three Years, %	Rice Total, First Three Years	Rice First Three Years, %	Powell Total, First Three Years	Powell First Three Years, %	Albright Total, First Three Years	Albright First Three Years, %
Africa	13	7.1%	4	2.2%	14	9.0%	14	7.1%
East Asia & Pacific	36	19.7%	18	9.8%	21	13.5%	26	13.2%
Europe & Eurasia	54	29.5%	64	35.0%	48	31.0%	100	50.8%
Near East	30	16.4%	63	34.4%	41	26.5%	39	19.8%
South & Central Asia	17	9.3%	13	7.1%	11	7.1%	2	1.0%
of which India	1		4		1		1	
Western Hemisphere	33	18.0%	21	11.5%	20	12.9%	16	8.1%
Totals	183	100.0%	183	100.0%	155	100.0%	197	100.0%

ที่มา: Mark E. Manyin, et al. (2012). *Pivot to the Pacific? The Obama Administration's 'Rebalancing' Towards Asia*, Congressional Research Service, p. 7.

ในมิติทางเศรษฐกิจ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในความคิดริเริ่มด้านการส่งออกแห่งชาติ (National Export Initiative—NEI) ของโอบามา ดังจะเห็นได้ว่าประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมายของการส่งออกตามแผนยุทธศาสตร์การส่งออกแห่งชาติ (National Export Strategy—NES) ปี ค.ศ. 2011 นั้น คือ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม ซึ่งทั้งสี่ประเทศเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก แท้ที่จริงแล้วปัจจัยสำคัญของนโยบายการค้าในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกของโอบามานั้น เป็นความต่อเนื่องมาจากนโยบายของทั้งรัฐบาลคลินตัน (Clinton) และบุช ดังจะเห็นได้ว่า ทั้งคลินตันและบุชต่างให้การสนับสนุนการให้สถานะทางการค้าปกติ (Normal Trade Relations—NTR) และการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization—WTO) ทั้งแก่จีน ไต้หวัน และเวียดนาม นอกจากนี้ คลินตันยังให้ความสำคัญต่อการยกระดับเวทีการประชุม APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) ในปี ค.ศ. 1993 และยังมีริเริ่มกรอบการค้าเสรีกับสิงคโปร์ ซึ่งในที่สุดแล้ว ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลบุชในเวลาต่อมา และบุชเองก็ได้ขยายการทำการค้าเสรีในลักษณะเดียวกันประเทศต่าง ๆ อาทิ ออสเตรเลีย ตลอดจนริเริ่มการเจรจาการค้าเสรีทั้งกับมาเลเซียและไทย ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จ ขณะที่การเจรจากับเกาหลีได้มาบรรลุลงจนมีการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีได้ในสมัยโอบามา โดยบุชเองก็เป็นผู้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะเริ่มเจรจาในกรอบความร่วมมือ Trans Pacific Partnership -TPP ด้วยเหตุนี้ การเจรจา TPP และการเจรจาเขตการค้าเสรีทวิภาคีอันเป็นส่วนสำคัญของการที่สหรัฐฯ มีปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างเข้มข้นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกนั้น จึงสะท้อนให้เห็นถึงการที่สหรัฐฯ ต้องการรักษาระบบการคงเป็นแกนนำหลักในพลวัตทั้งทางเศรษฐกิจและทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคนั้นนั่นเอง

ผลการศึกษาจากงานวิชาการแสดงให้เห็นว่า จำนวนเขตการค้าเสรีในเอเชียเพิ่มขึ้นจาก 3 ความตกลงในปี ค.ศ. 2000 เป็น 61 ความตกลงในปี ค.ศ. 2010 ขณะที่ยังมีความตกลงที่ยังอยู่ในระหว่างการเจรจาถึง 79 ความตกลง ความสนใจของสหรัฐอเมริกาในการเจรจา TPP เป็นผลมาจากความกังวลของรัฐบาลสหรัฐฯ ที่ว่า สหรัฐฯ อาจตกขบวนของการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกาและการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจของเอเชีย-แปซิฟิกซึ่งกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้ว่าประเทศในเอเชียนั้นกำลังเคลื่อนไปสู่การบูรณาการทางเศรษฐกิจอย่างเข้มข้นและในก้าวayangที่รวดเร็วอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในภูมิภาคใดในโลก โดยเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมุ่งสู่การบูรณาการระหว่างกันเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกรอบความร่วมมือ APEC, ASEAN+3, ASEAN+6 ในขณะที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเองก็มีพันธสัญญาที่มุ่งมั่นจะสร้างประชาคมเศรษฐกิจให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2015 อันหมายถึงการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะจัดตั้ง “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” ซึ่งหากประสบความสำเร็จ ทั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและข้อตกลงการค้าเสรีทวิภาคีที่ประเทศสมาชิกมีกับประเทศเพื่อนบ้านอันหลากหลายจะกลายเป็นรากฐานสำคัญของการบูรณาการทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในภาพรวม ทั้งหมดนี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่สหรัฐฯ เลือกที่จะริเริ่มและผลักดันกรอบความร่วมมือ TPP อย่างแข็งขันนั่นเอง (Nanto, 2008)

ปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิด TPP ก็คือ ความตกลงการค้าเสรีระหว่างกลุ่มประเทศเล็ก ๆ ที่มีที่ตั้งบริเวณริมขอบแปซิฟิก ในปี ค.ศ. 2005 ได้แก่ บรูไน ซิลิ นิวซีแลนด์ และสิงคโปร์ โดยในปี ค.ศ. 2008 บุษประภาศว่า สหรัฐฯ จะเริ่มการเจรจาการค้ากับกลุ่มประเทศกลุ่มนี้ ซึ่งในที่สุดสหรัฐฯ ก็เป็นผู้นำที่ดึงเอาทั้งออสเตรเลีย เวียดนาม และเปรูเข้าร่วมในกลุ่มการค้าเสรีนี้ด้วย และในเวลาต่อมา การเจรจาก็ขยายไปสู่การตั้งแคนาดา ญี่ปุ่น มาเลเซีย และเม็กซิโกเข้ามาร่วม รวมทั้งหมด 12 ประเทศ และเมื่อโอบามาเข้ามาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2009 ก็ได้สานต่อเจตนารมณ์ของบุช และหลังจากการเจรจาอย่างเป็นทางการ 19 รอบ รวมถึงการเจรจาที่แยกออกไปเป็นรายประเด็นอีกหลายรอบ ประเทศสมาชิกทั้ง 12 ประเทศก็ได้บรรลุข้อตกลงในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2015 และลงนามในความตกลง TPP ในต้นปี ค.ศ. 2016 อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ฮิลารี คลินตัน (Hillary Clinton) เคยกล่าวไว้ในปี ค.ศ. 2011 ว่า TPP “เป็นแกนกลางของยุทธศาสตร์ทวิภาคีของเอเชีย-แปซิฟิกของสหรัฐฯ และถือเป็นมาตรฐานทองคำ (Gold Standard) ของข้อตกลงการค้าเสรีที่เปิดให้มีการค้าที่เสรี โปร่งใสและเป็นธรรมเลยทีเดียว” (U.S. Department of State, 2012; Palmer, 2016)

ความตกลง TPP ประกอบไปด้วยข้อกำหนด (Chapters) 30 บท ซึ่งครอบคลุมประเด็นเรื่องการลดและกำจัดภาษีสินค้าและภาษีด้านการบริการ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การค้าอิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) มาตรฐานสิ่งแวดล้อมและแรงงาน กฎกติกาเกี่ยวกับการลงทุน การส่งเสริมความโปร่งใสทางการค้า ตลอดจนการจัดตั้งกลไกแก้ไขความขัดแย้งทางการค้า ฯลฯ โดยเป้าหมายหลักของความตกลง TPP ซึ่งครอบคลุมการค้าของโลกกว่า 40% ก็คือ เพื่อที่จะสร้างเขตเศรษฐกิจที่มีการบูรณาการอย่างเต็มตัว และเพื่อกำหนดมาตรฐานของการลงทุนในระดับโลก

ให้สอดคล้องกัน (Fergusson and Williams, 2016)

รัฐบาลโอบามาและนักเศรษฐศาสตร์หลายคนมองว่า ความตกลงในการลดภาษีและการเข้าถึงตลาดอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นจะส่งผลต่อการลดราคาสินค้าแก่ผู้บริโภคภายในสหรัฐอเมริกา ทั้งยังส่งผลต่อการลงทุนข้ามชาติอันเป็นการส่งเสริมการส่งออกของสินค้าสหรัฐฯ การที่กฎกติกาที่ได้มาตรฐานและการปฏิรูปตลาดในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นเวียดนามและมาเลเซีย จะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศที่มีส่วนร่วมทั้งหมดมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งก็จะส่งผลต่อการเพิ่มผลิตภาพและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสมาชิกในกรอบความร่วมมือกลุ่มนี้โดยรวม ทั้งนี้ เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ TPP รวมกันมีปริมาณกว่า 40% ของ GDP โลก จึงถือได้ว่าเป็นความตกลงการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่สหรัฐฯ เคยทำมา ทั้งในแง่จำนวนภาคีสมาชิกและขนาดของเศรษฐกิจ โดยคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐฯ ชี้ว่า การค้าของสหรัฐฯ กับกลุ่มประเทศสมาชิก TPP นั้น จะมีปริมาณสูงถึง 1.55 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณ 40% ของการค้าสหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2015 โดยที่สหรัฐฯเองก็มีข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศสมาชิก TPP อยู่ก่อนหน้าแล้ว ไม่ว่าจะเป็นกับออสเตรเลีย แคนาดา หรือเม็กซิโก ประเทศที่ยังไม่มีความตกลงการค้าเสรีนั้นมีเพียงญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับ 3 ของโลก ขณะที่ผลการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์ทั้งโดยหน่วยงานรัฐบาลและสถาบันยุทธศาสตร์หลายแห่งก็ได้คาดการณ์ไว้ว่า TPP จะกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจของสหรัฐฯ เป็นอย่างมากโดยเชื่อว่า จะทำให้ GDP ของสหรัฐฯ ถีบตัวสูงขึ้นถึง 130 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2030 หรือสูงขึ้น 0.5% นอกจากนี้ การศึกษาของบางสำนักยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบทั้งในแง่บวกและลบกับการจ้างงานในสหรัฐฯ กล่าวคืออาจมีความสูญเสียด้านการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมบ้าง ขณะที่มีความเจริญเติบโตอย่างมากในภาคเศรษฐกิจและภาคการบริการ (Jackson, 2016)

ในขณะที่คุณค่าทางภูมิรัฐศาสตร์ของ TPP ต่อสหรัฐฯ ก็คือ การที่สหรัฐฯ **สามารถรักษาความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและกระชับความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงกับพันธมิตรในภูมิภาค**ไว้ได้ด้วย นอกจากนี้ TPP จะทำให้ความพยายามในการบูรณาการทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียมีขอบข่ายที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในภูมิภาคไม่ว่าจะเป็น APEC หรือ ASEAN ขณะที่ TPP ยังเป็นการสร้างหลักประกันว่า สหรัฐฯ **ยังคงเป็นผู้นำในการกำหนดกฎกติกาเกี่ยวกับการค้าของโลกด้วยผ่านข้อกำหนดสำคัญที่ปรากฏอยู่ในข้อตกลงไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมมาตรฐานแรงงานที่สูงขึ้น การส่งเสริมมาตรฐานด้านสุขอนามัย การส่งเสริมมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ขณะที่ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมนั้นจะมีแรงจูงใจในการเข้าถึงตลาดใหม่ ๆ ซึ่งถือว่าเป็นชัยชนะของสหรัฐฯ ในการกลับมาทวงคืนบทบาทความเป็นผู้นำอีกครั้งหนึ่งแทนที่จะปล่อยให้จีนที่เป็นผู้นำในเรื่องนี้ในทศวรรษที่ผ่านมา**

กล่าวโดยสรุปคือ สำหรับสหรัฐฯ นั้น TPP ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัดที่สุด ของยุทธศาสตร์สร้างสมดุลในเอเชีย-แปซิฟิกของโอบามา อันสะท้อนถึงความปรารถนาของสหรัฐฯ ที่จะ

กลับมาสู่ภูมิภาคนี้อีกครั้งหนึ่ง ทั้งในแง่การถ่วงดุลอำนาจกับจีนในด้านการทหาร ด้านเศรษฐกิจ และด้านการทูต ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายต่างประเทศสหรัฐฯ และไม่ว่าจะเป็นการเจรจา ในภาคส่วนใดก็ตาม TPP นั้นถือว่าเป็น Show case ที่สำคัญ โดยมองว่าเป็นการสะท้อนถึง พันธกรณีที่ว่าสหรัฐฯ มีความเข้าใจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและเข้าใจถึงความเป็นแกนกลางของ อาเซียน ซึ่งก็ดูเหมือนว่าจะสอดคล้องกับความต้องการของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ที่นอกจาก ความต้องการหลักประกันด้านความมั่นคงจากสหรัฐฯ แล้ว ก็ยังต้องการเห็นสหรัฐฯ มีบทบาททาง เศรษฐกิจที่เข้มแข็งขึ้น โดยประเทศในภูมิภาคมองว่า แม้ว่าบทบาททางการทหารของสหรัฐฯ นั้น มีความจำเป็นและสำคัญต่อเสถียรภาพของภูมิภาค แต่ก็ไม่ต้องการที่จะเห็นบทบาททางการ ทหารนั้นโดดเด่นจนเกินไปนั่นเอง

อย่างไรก็ดี ข้อตกลงการค้าเสรี TPP นั้นได้กลายเป็นเป้าของการโจมตีจากแทบ ทุกภาคส่วนในสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในปี ค.ศ.2016 และจากบางประเทศที่เข้าร่วมในกรอบข้อตกลงนี้ด้วย โดยข้อวิจารณ์หลักประการ หนึ่งก็คือ TPP ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ออกไปยัง ต่างประเทศ และส่งผลต่อการขาดดุลทางการค้าของสหรัฐฯ ทั้งยังประสบความล้มเหลวโดยสิ้น เจริญอันเป็นผลจากการบิดเบือนค่าเงิน (currency manipulation) โดยประเทศคู่ค้าของสหรัฐฯ ภายใต้ข้อตกลงนี้ (Roberts and Felton, 2016)

นอกจากนี้ ขบวนการแรงงานของสหรัฐฯ ก็ต่อต้านความตกลงทางการค้าดังกล่าว โดยมองว่า TPP จะทำให้ทั้งการจ้างงานและค่าแรงภายในสหรัฐฯ ลดลง ทั้งยังส่งผลต่อการลด มาตรฐานด้านแรงงานและมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมลงด้วย รวมทั้งคาดการณ์ว่าข้อตกลงนี้ อาจจะส่งผลในลักษณะเดียวกันกับประสบการณ์ที่สหรัฐฯ ได้เผชิญมาก่อนหน้านี้ จากข้อตกลง การค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement—NAFTA) ในปี ค.ศ. 1994 ระหว่างสหรัฐฯ แคนาดา และเม็กซิโก ซึ่งกลุ่มสหภาพแรงงานมองว่าเป็นตัวการสำคัญ ที่ทำให้สหรัฐฯ เผชิญกับสภาวะการสูญเสียการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมจำนวนมาก ขณะ ที่สหภาพแรงงานทั้งในออสเตรเลียและแคนาดาก็ต่อต้านข้อตกลงดังกล่าวเช่นกัน โดยมองว่า เป็นการให้อำนาจแก่บริษัทข้ามชาติมากเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการ กำหนดนโยบายภายในประเทศ อันจะเห็นได้จากการลดค่าจ้างแรงงานและการเพิ่มแรงจูงใจที่จะ เคลื่อนย้ายการผลิตภาคอุตสาหกรรมไปยังประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า นอกจากนี้ยังมองว่า ข้อกำหนด ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานแรงงานและมาตรฐานสิ่งแวดล้อมนั้นก็ดูจะมีความคลุมเครือเป็นอย่างมาก ยิ่งและมีโอกาสของการบังคับใช้ที่ครอบคลุมและทั่วถึงน้อยมาก

ในขณะที่นักวิชาการเองก็มองว่า ข้อตกลงการค้าเสรี TPP นั้นต้องเผชิญกับข้อ ท้าทายที่ดูเหมือนว่าจะไม่ได้รับความสนใจจากผู้ให้การสนับสนุนเท่าใดนัก อันได้แก่ *ประการแรก* การที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างเข้มข้นกับประเทศในเอเชียผ่าน TPP นั้นอาจนำไปสู่ความขัดแย้งในความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีกับประเทศเหล่านี้ได้ เพราะสหรัฐฯ

อาจต้องเรียกร้องให้มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันมากขึ้นจากเดิมที่สหรัฐฯ เป็นผู้ให้เป็นอย่างมาก แม้ว่าในทางทฤษฎี TPP จะได้สร้างกลไกผ่านกฎกติกาที่ทำให้ผู้ที่เป็นสมาชิกทุกคนนั้นสามารถเข้าถึงกลไกในการจัดการความขัดแย้งในระดับที่เสมอภาคกันก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ สหรัฐฯ เองก็คาดหวังว่าประเด็นทางเศรษฐกิจจะกลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ ซึ่งก็จะส่งผลให้การเมืองในสหรัฐฯ เองก็คาดหวังให้สมาชิกจากเอเชีย-แปซิฟิกยกระดับมาตรฐานทางการค้าให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ตกลงกันไว้ด้วย ซึ่งก็จะก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างประเทศสมาชิกกับสหรัฐฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ **ประการที่สอง** ผู้ที่จะได้รับประโยชน์มหาศาลจาก TPP คือ นักธุรกิจอเมริกัน แต่นักกลุ่มนี้ไม่ใช่ผู้ที่ให้การสนับสนุนและผลักดันการให้สัตยาบัน TPP อย่างแน่นอน เพราะผู้ที่จะได้ประโยชน์จากการรวมตัวกันก็มีเพียงกลุ่มนักธุรกิจที่มีธุรกิจอยู่ในภูมิภาคนี้อยู่แล้ว และได้ประโยชน์จากการเข้าถึงค่าแรงขั้นต่ำโดยไม่จำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานแรงงานและมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้ค่าใช้จ่ายและการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น ประเด็นนี้จึงกลายเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างนักธุรกิจซึ่งได้ประโยชน์จากสถานะเดิมก่อน TPP กับนักธุรกิจใหม่ที่จะเข้าไปลงทุนในภูมิภาคดังกล่าวอันจะส่งผลต่อการให้สัตยาบัน TPP ในที่สุด **ประการสุดท้าย** กรอบความร่วมมือดังกล่าวนี้แม้จะเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แต่คุณค่าที่แท้จริงคือคุณค่าทางยุทธศาสตร์ซึ่งหมายความว่าสหรัฐฯ ต้องสะท้อนให้เห็นถึงการเป็นผู้นำในการประนีประนอมผลประโยชน์ทั้งสองด้านในการที่จะทำให้กรอบความร่วมมือ TPP นั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายความว่า ในขณะที่สหรัฐฯ เองต้องการจะสร้าง “มาตรฐานทองคำ” ทางการค้าดังกล่าวข้างต้น สหรัฐฯ ก็จำเป็นต้องตัดทอนข้อเรียกร้องของมาตรฐานดังกล่าวลงบ้าง เพื่อให้สมาชิกอีก 11 ประเทศพอยอมรับและตกลงได้ และต้องทำให้ข้อตกลงนั้นเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชนของทั้ง 12 ประเทศ ไม่ใช่เป็นไปแค่เพื่อประโยชน์ของสหรัฐฯ แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น (Glossman, 2015; Armstrong, 2015)

กล่าวโดยสรุป แม้ว่านโยบายหวนคืนสู่เอเชียของโอบามาจะไม่เป็นนโยบายต่างประเทศใหม่ เพราะแท้จริงแล้วเป็นความต่อเนื่องทางนโยบายภายใต้ประธานาธิบดีบุชดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งสะท้อนถึงฉันทมติของทั้งสองพรรคการเมือง (bipartisan consensus) ในนโยบายต่างประเทศสหรัฐฯ ต่อเอเชีย แต่สิ่งที่ถือว่าเป็นความสำเร็จสำคัญของยุทธศาสตร์นี้ก็คือการที่โอบามาสามารถสร้างกรอบความร่วมมือหรือการเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกครั้งหนึ่งที่มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น สิ่งที่ดีว่าเป็นการถ่วงดุลที่แท้จริงภายใต้รัฐบาลโอบามา ก็คือ การสร้างดุลระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการที่โอบามาเข้าประชุม EAS ซึ่งมี อาเซียนเป็นเจ้าภาพในปี ค.ศ. 2009 และการริเริ่มการประชุมสุดยอด US – ASEAN Summit เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2016 ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก (East West Center, U.S.- ASEAN Business Council and ISEAS, 2017; The White House, 2016)

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของทรัมป์

เมื่อทรัมป์เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2017 และได้ประกาศยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติในช่วงปลายปี สิ่งที่ทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกและประเทศทั่วโลกให้ความสนใจเป็นอย่างมากก็คือการกล่าวถึง “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” (Indo-Pacific Strategy) โดยภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกนี้ครอบคลุมตั้งแต่พื้นที่ฝั่งตะวันตกของอินเดียไปถึงชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐฯ โดยสหรัฐฯ มองว่าภูมิภาคดังกล่าวเป็นภูมิภาคที่มีประชากรมากที่สุดของโลก และยังเป็นภูมิภาคที่มีพลวัตทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ซึ่ง สำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความชัดเจนขึ้นในช่วงกลางปี ค.ศ. 2018 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไมเคิล ปอมเปโอ (Michael Pompeo) ได้สรุปใจความสำคัญของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกไว้ดังนี้

เมื่อเราพูดถึงอินโด-แปซิฟิกที่เสรี เราหมายถึงการที่เราต้องการให้ทุกประเทศสามารถปกป้องอธิปไตยของตนเองจากการบังคับคุกคามโดยประเทศอื่น ๆ ในระดับรัฐ “เสรี” หมายถึงการมีธรรมาภิบาลที่ดีและการให้หลักประกันต่อพลเมืองของประเทศนั้น ๆ ว่าเขาสามารถมีสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานได้

เมื่อเราใช้คำว่าเปิดกว้างในอินโด-แปซิฟิก เราต้องการให้ทุกประเทศสามารถเข้าถึงเส้นทางการเดินเรือและเส้นทางการเดินอากาศได้ เราต้องการให้มีการแก้ไขความขัดแย้งทั้งทางเขตแดนและทางทะเลอย่างสันติ ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการมีสันติภาพระหว่างประเทศ และการที่แต่ละประเทศในภูมิภาคจะสามารถบรรลุเป้าหมายของชาติตนได้

ในทางเศรษฐกิจ “การเปิดกว้าง” นั้น หมายถึงการมีการค้าที่เป็นธรรมและเอื้อประโยชน์ต่อกัน การมีสภาพแวดล้อมของการลงทุนที่เปิดกว้าง การมีข้อตกลงระหว่างประเทศที่โปร่งใส และการมีการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาคที่จะนำไปสู่การสร้างเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก เพราะสิ่งเหล่านี้ก็คือเส้นทางที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในภูมิภาค (Pompeo, 2018)

โดยแนวทางนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ที่มุ่งสู่อินโด-แปซิฟิกซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักในชื่อย่อว่า Free and Open Indo-Pacific หรือ FOIP นั้น จะเน้นประเด็นสำคัญสามประการ คือ เศรษฐกิจ ธรรมาภิบาล และความมั่นคง ในเอกสารกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ มีการพูดถึงการส่งเสริมภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง ดังนี้

ในทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมความมั่งคั่งร่วมกัน หมายรวมถึงการเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่งคั่งยั่งยืนภายในภูมิภาค การส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ความร่วมมือด้านพลังงาน และเศรษฐกิจดิจิทัล การส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือเอเปค และการกระชับความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับประชาชน

ในด้านธรรมาภิบาลนั้น สหรัฐฯ มุ่งส่งเสริมธรรมาภิบาลที่ดีและการมีภาคประชาชนที่เข้มแข็ง โดยสหรัฐฯ มองว่า ธรรมาภิบาลที่ดีถือเป็นเสาหลักของวิสัยทัศน์การส่งเสริมภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เปิดกว้างและเสรี โดยสหรัฐฯ เน้นการสร้างเงื่อนไขที่จำเป็นในการต่อสู้และปราบปรามการคอร์รัปชัน และการส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเป็นอิสระจากการคุกคามโดยต่างชาติ โดยเน้นว่า สหรัฐฯ จะส่งเสริมความโปร่งใส การเปิดกว้าง กฎเกณฑ์ กฎหมาย และการปกป้องสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยพร้อมที่จะลงทุนในประเด็นดังกล่าวในมูลค่ากว่า 400 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วง 2 ปีจากนี้ไป

ด้านความมั่นคงนั้น สหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันของการมีระเบียบทางความมั่นคงในภูมิภาคที่มีสันติ โดยสหรัฐฯ เน้นการกระชับความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามร่วมกัน ทั้งในแง่ของการปกป้องความมั่นคงของรัฐและการปกป้องทรัพยากร ตลอดจนความร่วมมือในการปลดอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ และการปกป้องสิทธิในการเดินเรืออย่างเสรี เสรีภาพในการเดินเรือผ่านทั้งทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ รวมถึงการป้องกันการขยายตัวของการก่อการร้ายและพวกหัวรุนแรง ทั้งนี้เพราะความมั่นคงและความมั่งคั่งของสหรัฐฯ นั้นขึ้นอยู่กับการมีภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง และสหรัฐฯ พร้อมที่จะร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศเล็กหรือประเทศใหญ่ในการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวไม่ว่าจะในปัจจุบันและในอนาคต (Department of State, 2019)

ขณะเดียวกัน รัฐบาลทรัมป์ก็ตอบโต้นโยบาย BRI (Belt and Road Initiatives) ของจีน ที่มุ่งเน้นการขยายอิทธิพลและเครือข่ายด้านการค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านโครงการการสร้างระบบ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานครอบคลุมทั่วโลก โดยทรัมป์ได้ลงนามในรัฐบัญญัติที่ชื่อว่า BUILD ACT (Better Utilization of Investment Leading to Development -- PL115-254) ในวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2018 รัฐบัญญัตินี้ได้ก่อให้เกิดหน่วยงานใหม่ขึ้นคือ International Development Finance Corporation—IDFC เพื่อสนับสนุนสมรรถนะด้านการส่งเสริมการพัฒนาของรัฐบาล สหรัฐฯ ให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัยมากขึ้น การมีองค์กรดังกล่าวซึ่งได้รับการสนับสนุน โดยตรงจากรัฐบาลสหรัฐฯ จะผลักดันให้รัฐบาลสามารถดึงดูดแหล่งทุนจากภาคเอกชนเข้าสู่ตลาดที่กำลังเติบโตในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกได้อย่างเข้มข้นและเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งต้นแบบการระดม เงินทุนจากภาคเอกชนนั้นถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจภายใต้ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกประสบความสำเร็จ เพราะประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายมีความต้องการ แหล่งเงินทุนจำนวนมากมหาศาลเกินกว่าที่รัฐบาลสหรัฐฯ จะจัดสรรจากทรัพยากรจากฝั่งรัฐบาลแต่ เพียงอย่างเดียวได้ ในขณะที่ BUILD Act นั้นให้ความสำคัญลำดับแรกแก่ประเทศที่มีรายได้ระดับ กลางและระดับต่ำ โดย IDFC จะทำหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนด้วยเครื่องมือใหม่ที่หลากหลายทั้งในแง่การสนับสนุน feasibility studies และการลงทุนในตราสารทุน เป็นต้น ดังจะเห็นได้ว่า รัฐบัญญัตินี้ดังกล่าวผลักดันให้งบประมาณด้านการพัฒนาของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจาก 29 พันล้านเป็น 60 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาลสหรัฐฯ IDFC จะสามารถให้การสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่ภาคเอกชนอาจไม่ยอมให้ ทุนสนับสนุนหากต้องดำเนินการโดยลำพัง โดยที่ปรึกษาของ IDFC ที่ปฏิบัติงานอยู่ทั่วภูมิภาค ตั้งเป้าว่าจะสามารถระดมทุนจากภาคเอกชนได้ถึง 12 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า เลยทีเดียว กล่าวโดยสรุปก็คือ ทั้ง BUILD Act และองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่นี้จะทำให้รัฐบาลสหรัฐฯ มีความยืดหยุ่นและมีความคล่องตัวมากขึ้นในการจัดการด้านการเงิน การคลัง และการลงทุนใน ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่มีทั้งความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพนั่นเอง (Department of State, 2019, pp.13-16; Runde and Bandura, 2018)

ตั้งแต่รัฐบาลทรัมป์เข้าสู่ตำแหน่งนั้น USAID มีการจัดสรรงบประมาณมากกว่า 4.5 พัน ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศ ตลอดจนมีการเสริมสร้างโครงการใหม่ ๆ และการลงทุนจากภาคเอกชนของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน โดยรัฐบาลทรัมป์ อ้างว่าการลงทุนของภาคเอกชนสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกได้ก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวน 5.1 ล้านงาน นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างภาคประชาชน ดังจะเห็น ได้ว่า จำนวนกว่า 20% ของคนอเมริกันที่ศึกษาในต่างประเทศนั้นมาศึกษาในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ในขณะที่มีนักศึกษาในภูมิภาคนี้กว่า 730,000 คนเข้าไปศึกษาในสหรัฐฯ ซึ่งสหรัฐฯ มองว่าเป็นการ ลงทุนที่คุ้มค่าอย่างมากในทรัพยากรมนุษย์

กล่าวโดยสรุป ประเด็นเศรษฐกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ FOIP ของทรัมป์ ให้ความสำคัญ

กับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ การส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การเชื่อมโยงด้านพลังงาน และเศรษฐกิจดิจิทัล ดังจะเห็นได้ว่าในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2018 รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ริเริ่มโครงการที่มีชื่อว่า Infrastructure Transaction and Assistance Network—ITAN อันเป็นการดึงทุนจากภาคเอกชนสหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเตรียมโครงการ จนถึงการประชุมสัมมนาและการประเมินผลของโครงการ ทั้งในแง่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการลดขั้นตอนในการดำเนินงานก่อสร้างขณะที่ในด้านพลังงานนั้น สหรัฐฯ ได้ริเริ่ม Asia Enhancing Development and Growth through Energy หรือ Asia EDGE เพื่อส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงด้านพลังงานในภูมิภาคและผลักดันให้ทั้งหุ้นส่วนและประเทศพันธมิตรสามารถมีการจัดการด้านพลังงานอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านเศรษฐกิจดิจิทัล สหรัฐฯ ได้ริเริ่มโครงการ Digital Connectivity and Cyber Security Partnership หรือ Digital Partnership ในปี ค.ศ. 2018 เพื่อผลักดันให้ประเทศในภูมิภาคสามารถเข้าถึงเศรษฐกิจดิจิทัลและข้อมูลข่าวสารที่มีความปลอดภัยและเปิดกว้างผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้าง ความมั่นคงด้านไซเบอร์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทุกประเทศในภูมิภาคที่กำลังหันมาพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลมากขึ้น

ในการดำรงไว้ซึ่งระเบียบของภูมิภาคที่มีสันติและเสถียรภาพนั้น นอกเหนือไปจากการวางกำลังในลักษณะ Forward deployment ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งหมายถึงการสร้าง ความเชื่อมโยงทั้งระหว่างฐานทัพของสหรัฐฯ โครงสร้างพื้นฐาน และความตกลงระหว่างประเทศที่สหรัฐฯ มีกับประเทศในภูมิภาค เพื่อตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติในการจัดการความมั่นคงของสหรัฐฯ ในระดับระหว่างประเทศแล้ว ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้างยังเรียกร้อง ให้ความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศในภูมิภาคนี้มีลักษณะของการแบ่งปันภาระและความรับผิดชอบในด้านการทหาร ตลอดจนการต่างตอบแทนในการมีส่วนร่วม (reciprocity) โดยสหรัฐฯ คาดหวังให้ประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วนทางความมั่นคงในภูมิภาคทั้งมวลแบกรับ ภาระของความรับผิดชอบร่วมกันในการรับมือกับภัยคุกคามในลักษณะที่มีความเป็นธรรมชาติต่อสหรัฐฯ ซึ่งก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระของสหรัฐฯ ในด้านงบประมาณและการจัดวางกองกำลัง ในภูมิภาคลง ทั้งยังก่อให้เกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไปอีก ตัวอย่างเช่น กองกำลังของสหรัฐฯ ในญี่ปุ่นนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของแสนยานุภาพทางการทหารของสหรัฐฯ ในมหาสมุทรแปซิฟิก โดยรัฐบาลญี่ปุ่นได้ออกค่าใช้จ่ายสำหรับการประจำการของสหรัฐฯ ในญี่ปุ่นผ่านการทำข้อตกลงพิเศษร่วมกันเป็นจำนวน 2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จากงบที่ตั้งไว้จำนวน 3.1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพื่อใช้ในการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยอินสสสหรัฐฯ ในญี่ปุ่นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขณะที่สหรัฐฯ จะออกค่าใช้จ่ายส่วนต่างซึ่งคาดว่าจะต้องใช้งบประมาณอีก 8.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สหรัฐฯ มีกองกำลังประจำการอยู่ในญี่ปุ่นประมาณ 54,000 นาย รวมทั้งมีกองกำลังอยู่ในกองเรือที่ 7 (seventh fleet) และหน่วยปฏิบัติการพิเศษอื่นๆ พร้อมยุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัย ขณะที่ USINDOPACOM มีเครื่องบินรบประจำการ 2,000 ลำ เรือดำน้ำและเรือรบ 200 ลำ

ทหารบก ทหารเรือ นาวิกโยธิน ทหารอากาศ และพลเรือนที่ประจำการส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกกว่า 370,000 คน (The Department of Defense, 2019)

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังมีการเชื่อมร่วมนับกับประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอีกกว่า 90 โครงการในแต่ละปี ซึ่งการเชื่อมร่วมนับส่วนใหญ่กระทำกับพันธมิตรหรือหุ้นส่วนด้านความมั่นคงนั่นเอง ซึ่งรวมถึงการฝึกหัดที่ใหญ่มากที่สุดในภูมิภาคนี้ก็คือ “Cobra Gold” ภายใต้ยุทธศาสตร์ FOIP ทรมัพยังให้ความสำคัญกับการขายอาวุธให้กับต่างประเทศ ซึ่งถูกยกระดับในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตรเก่าและดึงดูดหุ้นส่วนด้านความมั่นคงใหม่ ๆ ดังจะเห็นได้ว่า ทรมัพกล่าวอ้างว่ารัฐบาลของเขาประสบความสำเร็จในการลดค่าใช้จ่าย ตลอดจนได้ปรับปรุงขั้นตอนต่าง ๆ ในการขายอาวุธให้ต่างชาติ อันส่งผลให้การขายอาวุธมีประสิทธิภาพ และทำให้ลูกค้ามีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ขณะที่สหรัฐฯ เองก็มีได้ละเลยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันกับกลไกและเวทีความร่วมมือในภูมิภาคซึ่งสร้างและนำโดยกลุ่มประเทศอาเซียน (Cooper, 2020; Khan and Ken, 2020; East West Center, U.S.- ASEAN Business Council and ISEAS, 2017)

ตารางที่ 2: ยอดการขายอาวุธของสหรัฐฯ แก่ประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก
ระหว่างปีงบประมาณ 2018 - 2022

Country	Combatant Command	State Dept Region	Continent	Fiscal Year 2018	Fiscal Year 2019	Fiscal Year 2020	Fiscal Year 2021	Fiscal Year 2022
Australia	INDOPACOM	EAP	Australia	\$5,330,857	\$1,638,806,248	\$1,718,361,906	\$937,603,236	\$4,668,630,382
Bangladesh	INDOPACOM	SCA 2	Asia	\$4,245,171	\$35,356,066	\$15,615,699	\$6,071,800	\$10,605,90
Buruet	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$0	\$0	\$0	\$0
Burma	INDOPACOM	EAP	Asia	\$566,853	\$0	\$0	\$0	\$0
Camhodia	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$0	\$0	\$0	\$0
Canada	NORTHCOM	WHIA N	America	\$0	\$1,074,083,375	\$517,414,843	\$2,555,818,761	\$981,439,670
China	INDOPACOM	EAP	Asia	\$193,479,280	\$0	\$0	\$0	\$0
East Timor	INDOPACOM	EAP	Asia	\$13,981,439	\$0	\$0	\$748,920	\$791,028
FG	INDOPACOM	EAP	NA	\$30,381,347	\$0	\$1,714,513	\$0	\$1,000,000
India	INDOPACOM	SCA	Asia	\$800,000	\$6,303,411	\$3,363,699,716	\$320,196,415	\$134,034,996
Indonesia	INDOPACOM	EAP	Asia	\$5,021,400	\$47,287,144	\$8,935,833	\$27,639,213	\$75,934,135
Japan	INDOPACOM	EAP	Asia	\$598,754,473	\$6,880,409,152	\$1,982,589,385	\$3,900,517,656	\$2,800,481,408
Laos	INDOPACOM	EAP	Asia	\$75,935,049	\$0	\$587,988	\$0	\$0
Malaysia	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$24,572,917	\$38,956,535	\$63,229,195	\$106,901,626
Maldives	INDOPACOM	SCA	Asia	\$924,549	\$0	\$0	\$6,500,000	\$4,501,567
Mongolia	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$2,409,687	\$6,950,754	\$311,435	\$801,489
New Zealand	INDOPACOM	EAP	Asia	\$241,444,366	\$11,466,389	\$991,899,984	\$58,576,195	\$39,047,599
Papua New Guinea	INDOPACOM	EAP	Asia	\$178,090,406	\$0	\$0	\$0	\$1,033,336
Philippines	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$90,669,437	\$140,046,885	\$90,325,916	\$134,717,210
Singapore	INDOPACOM	EAP	Asia	\$4,176,608	\$137,499,659	\$1,291,280,690	\$24,772,975	\$800,048,619
South Korea	INDOPACOM	EAP	Asia	\$4,788,810	\$2,688,443,915	\$2,124,078,338	\$1,901,969,151	\$947,261,920
Taiwan	INDOPACOM	EAP	Asia	\$1,148,714,852	\$875,552,468	\$11,777,425,598	\$2,676,026,482	\$2,057,121,797
Thailand	INDOPACOM	EAP	Asia	\$1,677,157,778	\$16,710,007	\$247,699,010	\$297,787,583	\$83,121,092
Tonga	INDOPACOM	EAP	Asia	\$1,017,887	\$79,858	\$0	\$508,917	\$129,310
Vietnam	INDOPACOM	EAP	Asia	\$0	\$14,372,981	\$38,400,462	\$10,000,000	\$495,342

ที่มา: Defense Security Cooperation Agency. (2022). *Historical Sales Book: Fiscal Years 1950-2022*

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ปรากฏใน NSS 2017 และมีส่วนเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์FOIP ของทรัมป์ ก็คือ ท่าทีของสหรัฐฯ ต่อจีนและรัสเซีย โดยระบุว่าทั้งจีนและรัสเซียนั้นกำลัง “ท้าทายอำนาจและอิทธิพลของสหรัฐฯ รวมทั้งพยายามบ่อนเซาะความมั่นคงและความมั่งคั่งของสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จีนที่ได้ถูกระบุอย่างชัดเจนในยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ปี ค.ศ. 2018 ว่าเป็นคู่แข่งทางยุทธศาสตร์เนื่องจากจีนกำลังพัฒนาสมรรถนะทางทหารให้มีความทันสมัยมากขึ้น และมีความพยายามที่จะเข้าแทนที่อิทธิพลของสหรัฐฯ ตลอดจนการเข้าแทนที่ความเป็นผู้นำของสหรัฐฯในระดับโลกอีกด้วย” (Department of Defense, 2018)

ขณะเดียวกัน รัฐบาลทรัมป์ได้วิพากษ์วิจารณ์แนวปฏิบัติทางเศรษฐกิจของจีนอย่างรุนแรง ดังจะเห็นได้ว่า ไมค์ เพนซ์ (Mike Pence) รองประธานาธิบดีของทรัมป์ ได้กล่าวหาจีนในปี ค.ศ. 2018 ว่า “ได้ใช้นโยบายที่ขัดต่อการค้าที่เสรีและเป็นธรรมไม่ว่าจะเป็น การตั้งกำแพงภาษี การใช้ระบบการจำกัดโควตา การบิดเบือนค่าเงินเพื่อหวังผลทางการค้า การบังคับให้มีการถ่ายโอนเทคโนโลยี การโจรกรรมทรัพย์สินทางปัญญาและการให้เงินสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมแก่นักลงทุนต่างชาติ เพื่อสร้างฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับสหรัฐอเมริกา” (The White House, 2018) แม้ว่าความตึงเครียดระหว่างสหรัฐฯ และจีนจะมีมาก่อนรัฐบาลทรัมป์ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการค้า ประเด็นไต้หวัน และการละเมิดสิทธิมนุษยชนของจีนก็ตาม แต่ภายใต้รัฐบาลทรัมป์ ดูเหมือนว่าการแข่งขันและความขัดแย้งจะเป็นปัจจัยหลักที่ครอบคลุมนิยามความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ส่งผลให้ปฏิสัมพันธ์ลดน้อยถอยลงไป ดังจะเห็นได้ว่าสหรัฐฯ พยายามกดดันจีนให้เปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางเศรษฐกิจที่ทำให้สหรัฐฯ เสียประโยชน์ โดยประเด็นหลักที่ทำให้สหรัฐฯ ไม่พอใจก็คือการที่รัฐมีบทบาทมากในทางเศรษฐกิจและจีนมีข้อจำกัดภายในอย่างมากมาย รวมตลอดถึงการที่จีนพยายามส่งออกมาตรฐานของจีนให้กลายเป็นมาตรฐานโลก ขณะที่จีนเองก็ไม่เต็มใจที่จะแสดงให้เห็นว่ารับฟังข้อกังวลของสหรัฐฯ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งทำให้สหรัฐฯ มองว่าการกระทำของจีนนั้นเป็นการท้าทายต่อสหรัฐฯ และผลที่ตามมาก็คือ ทรัมป์กำหนดกำแพงภาษีมูลค่าหลายพันล้านเหรียญสหรัฐฯ แก่สินค้าที่นำเข้าจากจีนโดยกำหนดอัตราภาษีสินค้าเกือบทุกชนิดที่นำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นภายในวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 2019 ซึ่งการตั้งกำแพงภาษีของสหรัฐฯ และการตอบโต้ของจีนได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและเกษตรกรของสหรัฐฯ เป็นอย่างมาก และแม้ว่าจะมีความพยายามในการเจรจาร่วมกันกว่า 12 รอบ ก็ยังไม่สามารถทำให้สถานการณ์คลี่คลายลงได้ ขณะที่จีนเองยังคงเป็นคู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของสหรัฐฯ ในปี 2020 แม้ว่าการนำเข้าสินค้าจากจีนลดลงกว่า 1 แสนล้านเหรียญฯ จากปี ค.ศ. 2018 ในขณะที่การลงทุนก็ชะลอตัวตั้งแต่ปี ค.ศ. 2017 และขณะที่จีนยังคงได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีด้านเทคโนโลยีจากสหรัฐฯ อย่างเต็มที่ (Sutter, 2021)

เมื่อเกิดกรณีโรคระบาด COVID-19 ในช่วงปลายปี 2019 ก็ยิ่งทำให้เห็นปัญหาห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น สภาจึงเร่งออกกฎหมายให้รัฐบาลแสวงหาความหลากหลายทั้งในแง่แหล่งตลาด ตลอดจนประเมิน ประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน และความโปร่งใสในความสัมพันธ์

กับจีนด้วย และแม้ว่าสหรัฐฯ กับจีนจะลงนามในข้อตกลงวันที่ 15 มกราคม ค.ศ. 2020 อันเป็นช่วงแรกของความตกลงทางการค้าซึ่งส่งผลให้รัฐบาลสหรัฐฯ ผ่อนคลายความตึงเครียดทางการค้าที่ต่อเนื่องมากว่า 18 เดือนให้ลดลง โดยสหรัฐฯ จะลดกำแพงภาษีที่มีต่อจีนลง และส่งเสริมให้จีนซื้อสินค้าจากสหรัฐฯ มากขึ้น โดยสหรัฐฯ สัญญาจะลดกำแพงภาษีจาก 15% ให้เหลือ 7.5 % จากมูลค่าการนำเข้าจากจีนที่มีมูลค่าสูงถึง 120 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่ยังคงรักษาระดับภาษีกับสินค้าของจีนที่มีมูลค่าถึง 250 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ไว้ ในขณะที่จีนก็ตกลงที่จะซื้อสินค้าสหรัฐฯ ในมูลค่า 2 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ในอีก 2 ปีข้างหน้า โดยแบ่งเป็นการจัดซื้อสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอีก 78 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ผลิตภัณฑ์พลังงานเพิ่มขึ้นอีก 54 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพิ่มขึ้นอีก 32 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และผลิตภัณฑ์ด้านการบริการอีก 38 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยในความตกลงดังกล่าวที่มีความยาวถึง 96 หน้าที่ได้มีการพิจารณาในประเด็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา การถ่ายโอนเทคโนโลยี การจัดการอัตราแลกเปลี่ยน ฯลฯ อย่างไรก็ดี ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2020 ทั้งสองฝ่ายได้เลื่อนการเจรจารอบที่สองออกไป เพราะจีนก็ไม่ได้นำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ ตามเป้าที่กำหนดไว้ข้างต้น ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วงต้นปีนั้น จีนนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ เพียงแค่ 1 ใน 4 ของเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ (Williams, 2020; Bown, 2023; Bown and Kolb, 2013)

ในขณะที่ประเด็นเกี่ยวกับการที่จีนได้ประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีของสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางทหารและพลเรือนนั้น ก็นำไปสู่การที่ทรัมป์ยุติการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากสหรัฐฯ สู่อื่น พร้อมทั้งระงับสินค้าจากบริษัทหัวเหว่ย (Huawei) และการยกเลิก China Telecom ด้วย ทั้งยังส่งเสริมให้ประเทศพันธมิตรอื่น ๆ ของสหรัฐฯ ดำเนินนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน โดยทรัมป์กล่าวว่าจะไม่ยอมให้บริษัทจีนที่เป็นปัญหานั้นเข้าสู่ตลาดของสหรัฐฯ และพิจารณาที่จะระงับการลงทุนของสหรัฐฯ ในบริษัทที่ผลิตอาวุธของจีน รวมทั้งระงับการนำเข้าอุปกรณ์ของจีนที่ใช้ในอุตสาหกรรมพลังงานของสหรัฐฯ ด้วย

ตารางที่ 3 : สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ – จีนโดยย่อ

ที่มา: Statista. (2019). The U.S.-China Trade War: A Brief Recap

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของไบเดน

ดังที่ได้กล่าวในตอนต้นว่าไบเดนได้ออกเอกสารยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2022 อันเป็นเอกสารทางการที่ออกก่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯ เสียอีก และในเอกสารฉบับดังกล่าวสหรัฐฯยังคงยืนยันว่าภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของสหรัฐฯ ไม่เพียงแต่เป็นภูมิภาคที่มีประชากรรวมกันกว่าครึ่งหนึ่งของโลก (ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเยาวชน 58%) และเป็นศูนย์รวมของเศรษฐกิจถึงสองในสามของโลกเท่านั้น แต่เป็นภูมิภาคที่ก่อให้เกิดการจ้างงานในสหรัฐฯกว่า 3 ล้านงานและเป็นแหล่งของเงินทุนต่างประเทศที่ไหลลงทุนในสหรัฐฯ ในมูลค่าเกือบ 900 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ทั้งยังย้ำว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับภูมิภาคนี้เริ่มต้นมานานกว่า 200 ปี จากการที่สหรัฐฯ มุ่งหน้าสู่ภูมิภาคนี้เพื่อแสวงหาโอกาสทางการค้า และความสัมพันธ์ก็ได้พัฒนามากขึ้นเมื่อมีชาวเอเชียเข้าไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐฯ ขณะที่สงครามโลกครั้งที่สองก็ตอกย้ำว่า สหรัฐฯ จะมีความมั่นคงปลอดภัยได้เมื่อเอเชียมีความมั่นคงปลอดภัยเช่นกัน ฉะนั้น ไบเดนจึงคงมุ่งมั่นที่จะกระชับบทบาทและพันธมิตรของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกต่อไป โดยสหรัฐฯ จะให้ความสำคัญกับทุกมุมของภูมิภาคดังกล่าว ตั้งแต่

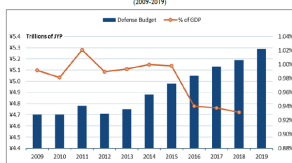
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ โอเชียเนีย และในกลุ่มหมู่เกาะแปซิฟิก ซึ่งความ
มุ่งมั่นดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงฉันทามติของทั้งสองพรรคการเมืองในการคงให้ความสำคัญต่อ
ภูมิภาคนี้ (The White House, 2022)

ขณะเดียวกัน ไบเดนก็ตระหนักถึงความเชื่อมั่นที่สูงขึ้นของจีนในการขยายอิทธิพลใน
ภูมิภาค ตระหนักถึงความกังวลและหวั่นวิตกของทั้งพันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐฯ ที่สืบต่อ
มาจากสมัยทรัมป์ว่า สหรัฐฯ จะยังมีทั้งสมรรถนะและความมุ่งมั่นที่จะคงสถานะความเป็นผู้นำใน
ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกต่อไปหรือไม่ ดังที่สะท้อนออกมาในลักษณะที่ประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน
ทั้งหลายได้เพิ่มศักยภาพด้านการทหารและการป้องกันประเทศของตนในตลอดช่วง 4 ปีที่ผ่านมา
(Statista, 2023; Lowy Institute, 2023)

แผนภาพที่ 1: งบประมาณด้านการป้องกันประเทศของญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ระหว่าง ค.ศ. 2009 -2019

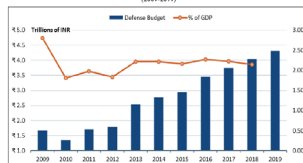
Defense Spending

Figure 2. Japan's Defense Budget
(2009-2019)

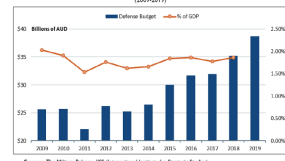
Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=109.02 yen (1/30/20)

Figure 3. India's Defense Budget
(2009-2019)

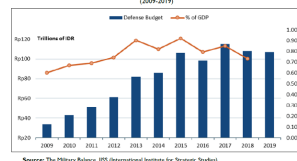
Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=₹71.2 rupees (1/30/20)

Figure 4. Australia's Defense Budget
(2009-2019)

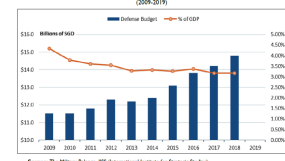
Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=A\$1.48 (1/30/20)

Figure 5. Indonesia's Defense Budget
(2009-2019)

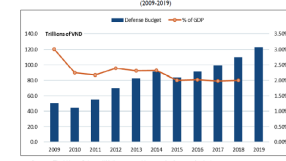
Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=Rp13,628 (1/30/20)

Figure 6. Singapore's Defense Budget
(2009-2019)

Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=S\$1.36 (1/30/20)

Figure 7. Vietnam's Defense Budget
(2009-2019)

Source: The Military Balance, IISS (International Institute for Strategic Studies).
Notes: Values provided are in absolute terms and not adjusted for inflation. \$1=₫23,180VND (1/30/20)

ที่มา: Ben Dolven and Bruce Vaughn. (2020). *Indo-Pacific Strategies of U.S. Allies and Partners: Issues for Congress (R46217)*

ด้วยเหตุนี้ ในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของไบเดนจึงได้ระบุอย่างชัดเจนว่า จีนเป็นข้อท้าทายที่สำคัญในภูมิภาคนี้ ทั้งในแง่ของการที่จีนพยายามที่จะพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ การทูต เทคโนโลยี และการทหารจนขึ้นมาเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในภูมิภาค ควบคู่ไปกับการมีท่าทีก้าวร้าวและขยายกำลังไปทั่วโลก ดังจะเห็นได้จากการบีบบังคับหรือการคุกคามทางเศรษฐกิจต่อออสเตรเลีย ไปจนถึงความขัดแย้งกับอินเดีย การกดดันและคุกคามประเทศเพื่อนบ้านทั้งในทะเลจีนตะวันออกและทะเลจีนใต้ ตลอดจนการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายสิทธิมนุษยชน การขัดขวางเสรีภาพในการเดินเรือ และการกร่อนเซาะหลักการอันเป็นบรรทัดฐานในการธำรงเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก **ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา เป้าหมายของสหรัฐฯ ในอินโด-แปซิฟิกนั้นจึงไม่ใช่การมุ่งเปลี่ยนแปลงจีน หากแต่มุ่งที่จะปรับสภาวะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่แวดล้อมจีนด้วยการสร้างดุลแห่งอำนาจที่จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อสหรัฐฯ พันธมิตรและหุ้นส่วน ตลอดจนต่อผลประโยชน์และชุดคุณค่าที่สหรัฐฯ ส่งเสริม**

ภายใต้ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของไบเดน สหรัฐฯ มีเป้าหมาย 5 ประการ คือ (The White House, 2022, pp. 8-14)

1) **ส่งเสริมให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเปิดกว้างและเสรี** ซึ่งหมายถึงการที่รัฐบาลต่างๆ สามารถตัดสินใจเลือกในการดำเนินนโยบายอย่างเป็นอิสระและสอดคล้องกับพันธกรณีที่มีอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงกฎกติกาที่ครอบคลุมการใช้น่านน้ำ น่านฟ้า และทรัพยากรสาธารณะร่วมกัน โดยสหรัฐฯ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสถาบันประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง การมีกฎหมายและภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง ตลอดจนการวางยุทธศาสตร์ในการต่อต้านการคอร์รัปชัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้มีเสรีภาพในการแสดงออก และเสรีภาพในข้อมูลข่าวสารด้วยการส่งเสริมให้มีสื่อที่มีความรู้และมีความหลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสื่อมวลชนเพื่อรับมือกับการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างหลักประกันของการมีศักยภาพในการตัดสินใจได้อย่างอิสระ

2) **ส่งเสริมความเชื่อมโยงทั้งภายในและนอกภูมิภาค** ด้วยการเสริมสร้างบทบาทของสหรัฐฯ ให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับเสริมสร้างศักยภาพร่วมกันกับประเทศพันธมิตร หุ้นส่วน รวมถึงตลอดถึงสถาปัตยกรรมในภูมิภาคให้มีความเข้มแข็งขึ้น การยกระดับความสัมพันธ์กับอาเซียนไปสู่การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์แบบรอบด้าน (Comprehensive Strategic Partnership) การส่งเสริมความเป็นแกนกลางของอาเซียน และความพยายามของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาของภูมิภาคอย่างยั่งยืน รวมถึงตลอดถึงการกระชับความสัมพันธ์และการหารือระหว่างอาเซียนกับ QUAD² และความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับพันธมิตรในเอเชียอื่นๆ รวมทั้งพันธมิตรและหุ้นส่วนนอกภูมิภาคซึ่งให้ความสำคัญกับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นสหภาพยุโรปหรือ

2 QUAD-Quadrilateral Security Dialogue ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น เป็นกลุ่มความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง แต่มีใช้พันธมิตรทางทหาร เริ่มความร่วมมือในปี ค.ศ. 2004 หลังเหตุการณ์วินามิ ไพรดดู Smith, Sheila A. (2021). The QUAD in the Indo-Pacific: What to Know, Council on Foreign Relations (CFR), In Brief.

องค์การเนโต โดยสหรัฐฯจะให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงด้านดิจิทัลและการรักษากฎหมายระหว่างประเทศในประเด็นนำออกอากาศเป็นหลัก

3) **ขับเคลื่อนให้เกิดความมั่งคั่งในภูมิภาค** ด้วยการผลักดันกรอบความร่วมมือ “Indo-Pacific Economic Framework” ซึ่งจะเป็นกรอบความร่วมมือพหุภาคีสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคให้รับมือกับการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเศรษฐกิจดิจิทัลและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงานและสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางใหม่ๆทางการค้าที่ตอบสนองต่อการมีมาตรฐานขั้นสูงทั้งด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อม และการจัดการกับระบบห่วงโซ่อุปทานที่เปิดกว้าง มีความหลากหลาย คาดการณ์ได้ และ โปร่งใส นอกจากนี้ สหรัฐฯจะกระชับพันธกรณีกับหุ้นส่วนในภูมิภาคให้มีความเข้มข้นขึ้นเป็นสองเท่าในการลด/ปิดช่องว่างในด้านโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาค ด้วยความร่วมมือกับกลุ่มประเทศ G-7 ผ่านความริเริ่ม “Build Back Better World” (The White House, 2021; Meeks, 2021; Savoy and McKeown, 2022) สหรัฐฯจะให้การสนับสนุนกลุ่มเศรษฐกิจที่กำลังเติบโตในภูมิภาคในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานสูงที่จะช่วยให้ประเทศเหล่านี้เติบโตและพัฒนาพร้อมๆ กับก่อให้เกิดการสร้างงานในทั้งสองฝั่งของแปซิฟิก

4) **คำจูนความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก** ผ่านโครงข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่แล้ว โดยสหรัฐฯมีกองกำลังที่แข็งแกร่งเพื่อสนับสนุนสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ และความมั่งคั่งในภูมิภาคตลอด 75 ปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายในรูปแบบพันธมิตรทางทหารดั้งเดิมกับออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ฟิลิปปินส์และไทย หรือหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับอินเดียเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประเทศเหล่านี้ในการสนับสนุนแนวทางยุทธศาสตร์การป้องปรามแบบบูรณาการ (Integrated Deterrence) อันเป็นหัวใจหลักของยุทธศาสตร์ความมั่นคงของสหรัฐฯ ในอินโด-แปซิฟิก รวมถึงการดึงพันธมิตรยุโรปมามีส่วนร่วมในการคำจูนความมั่นคงของอินโด-แปซิฟิกด้วยรูปแบบและวิธีการใหม่ๆ รวมทั้งผ่านกรอบความร่วมมือร่วมมือระหว่างสหรัฐฯ-ออสเตรเลีย-สหราชอาณาจักร หรือ AUKUS ด้วย³

5) **เสริมสร้างการรับรู้ปรับตัวของภูมิภาคต่อภัยคุกคามข้ามชาติหลากหลายรูปแบบ** โดยเหตุที่อินโด-แปซิฟิกเป็นศูนย์กลางของวิกฤติสภาพภูมิอากาศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการแก้ปัญหาที่กล่าวคือ การจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน Paris Agreement ได้นั้นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ทั้งหลายในภูมิภาคจะต้องร่วมกันดำเนินการในการจำกัดสภาวะโลกร้อนให้อยู่ในอุณหภูมิไม่เกิน 1.5 องศาเซลเซียสให้ได้ โดยสหรัฐฯจะทำงานร่วมกับทุกประเทศรวมทั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้เพราะการจัดการกับวิกฤติสภาวะโลกร้อนถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทางการเมืองและเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจ เพราะภูมิภาคนี้เป็นต้นตอของภัยพิบัติทางธรรมชาติ

3 AUKUS เป็นความตกลงหุ้นส่วนทางความมั่นคงระหว่างรัฐบาลสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์เหนือ และออสเตรเลีย เพื่อส่งเสริม อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง จัดตั้งขึ้นเมื่อกันยายน 2021 โปรดดู Parrish, Patrick and Nicastro, Luke A.. (2023). AUKUS Pillar 2: Background and Issues for Congress, Congressional Research Service (CRS)Report R47599.

ของโลกถึง 70% ด้วยการให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการระดมทุนเพื่อสร้างพลังงานสะอาด และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรับมือ กับปัญหาความมั่นคงทางพลังงานในอนาคต รวมถึงตลอดถึงการสร้างความสามารถในการรับมือต่อการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขดังกรณี COVID-19 ด้วย

ในช่วงต้นปี ค.ศ. 2023 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯได้ออกเอกสารที่เป็นการประเมินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ว่าในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาว่ามีความคืบหน้ามากน้อยเพียงใด โดยสหรัฐฯ ยืนยันว่า สหรัฐฯ ได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับพันธมิตรและหุ้นส่วนที่มีแนวคิดในทำนองเดียวกันเพื่อผลักดันให้บรรลุเป้าหมายดังที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการผลักดันให้เกิดความมั่งคั่งในภูมิภาคผ่านความริเริ่ม Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF) กับประเทศในภูมิภาค 13 ประเทศ หรือการขยายกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจไปสู่กลุ่มประเทศ QUAD รวมทั้งการให้ความสำคัญแก่ความร่วมมือด้านพลังงานกับหุ้นส่วนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น อินโดนีเซียและเวียดนาม การกระชับเครือข่ายพันธมิตรด้านความมั่นคง ซึ่งรวมถึงการฝึกซ้อมด้านการทหาร และการเสริมสร้างสมรรถนะทางทหารในการรับมือกับความมั่นคงทางทะเลและความมั่นคงไซเบอร์ และการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติหลากหลายรูปแบบ ในเอกสารดังกล่าว ได้ระบุถึงความสำเร็จบางประการของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกดังนี้ (U.S. Department of State, 2023)

1. การผลักดันทรัพยากรใหม่ๆ เข้าสู่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยสหรัฐฯ ได้ยืนยันในพันธกรณีต่อภูมิภาคนี้ด้วยการริเริ่มการลงทุนใหม่ที่สำคัญ อันได้แก่ การให้ความช่วยเหลือด้านการต่างประเทศเป็นจำนวนกว่า 2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ รวมถึงการขยายการมีบทบาททางการทูตในภูมิภาคให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมถึงการตั้งสถานทูตในมัลดีฟ และการริเริ่มการเจรจาที่จะจัดตั้งสถานทูตในหมู่เกาะแปซิฟิก ไม่ว่าจะเป็นในทonga ฟีจี บาติ เกาะโซโลมอน ฯลฯ ขณะที่ด้านความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สหรัฐฯได้ริเริ่มโครงการ “U.S.-Indonesia Millennium Challenge Corporation-MCC” ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2022 โดยใช้งบประมาณ 698 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในอินโดนีเซีย รวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจที่เพิ่มเป็น 3 เท่าแก่ประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิกทางตอนใต้ ด้วยวงเงิน 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในระยะ 10 ปีข้างหน้า และจัดสรรงบประมาณจำนวน 484 ล้านดอลลาร์ผ่าน U.S.-Timor-Leste MCC Compact แก่ติมอร์เลสเตเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงน้ำสะอาดและปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยม ด้านความมั่นคง สหรัฐฯ จัดสรรงบประมาณจำนวน 620 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในงบประมาณปี ค.ศ. 2022 ในการให้ความช่วยเหลือด้านความมั่นคงต่อภูมิภาคและอีก 13.55 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการค้าอาวุธให้แก่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ฯลฯ

2. ขับเคลื่อนความมั่งคั่งผ่านกรอบความร่วมมือ IPEF (Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity) ซึ่งถือว่าเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ที่จะครอบคลุมประเด็นเรื่องพลังงานสะอาด เศรษฐกิจดิจิทัล ตลอดจนการเตรียมพร้อม

ต่อการรับมือจุดอ่อนของห่วงโซ่อุปทานที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติโควิด ตลอดจนการจัดการกับปัญหาการคอร์รัปชัน ในวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 2022 ไบเดนได้ริเริ่ม IPEF ซึ่งมี 13 ประเทศในภูมิภาคเข้าร่วมและมี GDP รวมเป็นสัดส่วนถึง 40% ของโลก นอกจากนี้ สหรัฐฯ และอินเดียได้ประกาศกรอบความร่วมมือใหม่ คือ US-India Initiative on Critical and Emerging Technology (ICET) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2022 เพื่อขยายความร่วมมือด้านเทคโนโลยีเชิงยุทธศาสตร์ และความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างสองรัฐบาล ตลอดจนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและนักธุรกิจ ในวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 2022 ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงของทั้งสองประเทศยังได้ริเริ่มกรอบความร่วมมือใหม่เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านระบบนิเวศน์รวมทั้งความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศและอวกาศ มีการทำความตกลงด้านการค้าที่ชื่อว่า US-Taiwan Initiative on 21st Century Trade กับไต้หวันในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2022 เพื่อกระชับและขยายความสัมพันธ์ทางการค้าและเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและเข้มแข็งมากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์และการเติบโตของทั้งคนงานและเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย ในส่วนการจัดการพลังงานสะอาดนั้น สหรัฐฯ เริ่มโครงการ Just Energy Transition Partnership—JETP กับอินโดนีเซียและเวียดนามโดยหวังว่าจะได้ร่วมมือกับหุ้นส่วนอื่น ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานการค้าและพัฒนาของสหรัฐฯ (USTDA) ยังได้จัดสรรงบประมาณ 13.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการสนับสนุนกิจกรรมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับการจัดการสภาพภูมิอากาศจำนวน 14 โครงการใน 7 ประเทศ เพื่อบรรเทาปัญหาของพลังงานสะอาดและการลดปริมาณก๊าซคาร์บอนอีกด้วย

3. ทำให้ยุทธศาสตร์การป้องปราม (deterrence) มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยสหรัฐฯ เน้นว่าจะยังคงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาคด้วยการป้องปรามการรุกรานทางการทหารต่อพันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งนอกเหนือไปจากการอ้างไว้ซึ่งความสัมพันธ์แบบทวิภาคีที่เข้มแข็งแล้ว สหรัฐฯ ยังขยายความร่วมมือในระดับพหุภาคีผ่าน AUKUS ดังจะเห็นได้ว่าภายหลังจัดตั้งในเดือนกันยายน ค.ศ. 2021 พันธมิตรทั้งสามประเทศเร่งผลักดันให้ออสเตรเลียสามารถมีเรือดำน้ำที่มีสมรรถนะในการใช้อาวุธแบบดั้งเดิมและการใช้พลังงานนิวเคลียร์ภายในต้นปี ค.ศ. 2023 นอกจากนั้น ยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการหารือร่วมระหว่างสหรัฐฯ และญี่ปุ่น เพื่อเจรจาปรับพันธมิตรระหว่างสองประเทศให้สอดคล้องกับการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ในยุคใหม่ อันหมายรวมถึงการปรับทั้งสมรรถนะ การกิจและบทบาทของญี่ปุ่นในยุทธศาสตร์นี้ด้วย ขณะที่สหรัฐฯ ได้เพิ่มการมีส่วนร่วมในภูมิภาคให้มีความถี่ขึ้นผ่าน Cobra Gold, MALABAR และ RIMPAC (Rajagopalan, 2023; Sharma, 2023; Jun and Jenne, 2020) เป็นต้น ในปี ค.ศ. 2022 กองลาดตระเวนชายฝั่งของสหรัฐฯ ได้จัดการฝึกในเรื่องการรับมือกับภัยธรรมชาติ การบังคับใช้กฎหมาย การค้าหาและให้ความช่วยเหลือกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกถึง 26 ครั้ง

4. สนับสนุนส่งเสริมให้อาเซียนมีความเป็นเอกภาพและเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ในมุมมองของสหรัฐฯ กลไกในภูมิภาคที่ขับเคลื่อนและนำโดยอาเซียนเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง ด้วยเหตุนี้ สหรัฐฯ จึงให้ความสำคัญและสนับสนุนการนำเอาแนวปฏิบัติของอาเซียนที่ปรากฏใน ASEAN Outlook on Indo-Pacific ปี ค.ศ. 2019 มาใช้ปฏิบัติ (“ASEAN Outlook on the Indo-Pacific,” 2019) ดังจะเห็นได้ว่า สหรัฐฯ ได้ยกระดับความสัมพันธ์กับอาเซียนในวาระการประชุมสุดยอดสหรัฐ-อาเซียน ครบรอบ 10 ปี ในปี ค.ศ. 2022 เป็น US-ASEAN Comprehensive Partnership อันถือว่าเป็นความร่วมมือในระดับสูงสุด นอกจากนี้ สหรัฐฯ ภายใต้ไบเดนยังได้ขยายกรอบความร่วมมือเพิ่มอีก 4 กรอบ ได้แก่ US-ASEAN Health Ministerial Meeting, US-ASEAN Ministerial Dialogue on Gender and Women Empowerment, US-ASEAN Senior Transport Official Dialogue และ Senior Dialogue on Environment and Climate ตลอดจนให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางทะเลโดยได้มีการประกาศความร่วมมือใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ ทั้งในแง่ของการฝึกอบรม การสร้างสมรรถนะให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนทางด้านความมั่นคงทางทะเล การบังคับใช้กฎหมาย การต่อต้านและปราบปรามการประมงที่ผิดกฎหมาย ฯลฯ (“ASEAN-U.S. Special Summit,” 2022)

5. สนับสนุนส่งเสริมให้อินเดียเติบโตและผงาดขึ้นเป็นผู้นำในภูมิภาค ทั้ง

ในเวทีพหุภาคีและทวิภาคี โดยสหรัฐฯ ได้มีการฝึกร่วมกับอินเดียผ่านโครงการ Tiger Triumph ซึ่งเป็นการฝึกร่วมเพื่อการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ณ ฐานทัพเรืออินเดียทางฝั่งตะวันออก และมีการฝึกร่วมทางทะเลแบบพหุภาคีภายใต้โครงการ MILAN ที่มีอินเดียเป็นผู้นำซึ่งเป็นคนแรกที่สหรัฐฯ ได้เข้าร่วม นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังสนับสนุนให้อินเดียสามารถบรรลุเป้าหมายการมีพลังงานสะอาด โดยผลักดันให้อินเดียสามารถจัดตั้งอุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานที่ไม่ใช่ฟอสซิลได้ในปริมาณ 500 GW ภายในปี ค.ศ. 2030 และให้การสนับสนุนอินเดียให้ มีบทบาทที่เข้มแข็งในการประชุมสุดยอดประชาธิปไตย (Summit for Democracy) ของสหรัฐฯ และยกย่องอินเดียในฐานะผู้นำสำคัญในเรื่องของการเลือกตั้งที่ปราศจากการคอร์รัปชัน

นอกเหนือไปจากยุทธศาสตร์ความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกแล้ว ไบเดนยังพยายามผลักดันกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ที่ถูกมองว่าเป็นความพยายามสานต่อแนวคิดเรื่อง TPP ของโอบามา คือกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2022 ซึ่งจากมุมมองของสหรัฐฯเอง IPEF เป็นความพยายามของฝ่ายบริหารที่ตอบสนองต่อทั้งผู้กำหนดนโยบาย ผู้มีส่วนได้เสียในสหรัฐฯ และต่อพันธมิตรของสหรัฐฯ ที่ต้องการผลักดันวาระด้านการค้าและเศรษฐกิจที่มีความเข้มแข็งในภูมิภาค โดยมองว่าการที่สหรัฐฯ ถอนตัวจาก TPP ในปี ค.ศ. 2017 และการไม่เข้าร่วมในกรอบความร่วมมือ CPTPP ที่สานต่อโดยญี่ปุ่นและออสเตรเลียในปี ค.ศ. 2018 นั้น เป็นการจำกัดบทบาทและความสามารถของสหรัฐฯ ในการกำหนดกฎกติกาทางการค้าในภูมิภาค ทั้งยังเป็นการจำกัดบท

ของสหรัฐอเมริกาในการรับมือหรือต่อต้านอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนอีกด้วย⁴ และหากสหรัฐฯ ไม่ได้นำเสนอกรอบความร่วมมือใหม่ และยิ่งอาเซียนมีกรอบความร่วมมือ RCEP⁵ ที่สหรัฐฯ ไม่ได้มีส่วนร่วมด้วยแล้วนั้น ก็จะทำให้สหรัฐฯ กลายเป็นเพียงผู้ดูแทนที่จะเป็นผู้เล่น และจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งเสริมผลประโยชน์ทั้งทางการค้าและทางยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกในที่สุด ด้วยเหตุนี้ การเสนอกรอบ IPEF จึงเป็นทั้งยุทธศาสตร์ทางการทูตและทางเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กัน

ภายใต้กรอบ IPEF ของรัฐบาลไบเดน มีประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เข้าร่วม 13 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไทย และเวียดนาม โดยระบุว่า การเจรจากรอบความร่วมมือนี้เป็นกรอบความร่วมมือแบบเปิดสำหรับทุกประเทศในภูมิภาคที่ “มีเป้าหมาย ผลประโยชน์ และความทะเยอทะยานต่อภูมิภาคร่วมกัน” (The White House, 2022b) โดย *IPEF จะไม่มีรูปแบบเป็นเขตการค้าเสรี* แต่จะเน้นพันธกรณีของการมีมาตรฐานระดับสูงกับสมาชิกใน 4 เสาหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกัน, เศรษฐกิจที่รู้รับและปรับตัว, เศรษฐกิจสะอาด และเศรษฐกิจที่เป็นธรรม (Manak, 2023) โดยผู้นำในการเจรจาในประเด็นที่เกี่ยวกับเสาเศรษฐกิจคือผู้แทนการค้าของสหรัฐฯ (US Trade Representative—USTR) ขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะเป็นผู้นำในการเจรจาเสาอื่น ๆ

เสาหลักแรกคือ *เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกัน (Connected Economy)* ซึ่งมีเป้าหมายสามประการ คือ การค้าดิจิทัล แรงงาน และสิ่งแวดล้อม โดยข้อเสนอของสหรัฐฯ ใช้ต้นแบบจากความตกลงสหรัฐ-เม็กซิโก-แคนาดา (USMCA) ที่จัดทำขึ้นในสมัยทรมัฟ⁶ ซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบใหม่ของข้อตกลงทางการค้า จะเห็นได้ว่าการค้าดิจิทัลใน USMCA นั้นสอดคล้องต่อความต้องการของสหรัฐฯ ในหลายประเด็น เช่น การห้ามการเก็บภาษีในสินค้าดิจิทัล การบังคับให้บริษัทต้องเก็บข้อมูลไว้ในประเทศเท่านั้น และการห้ามการตั้งกฎกติกาที่จำกัดการถ่ายโอนข้อมูลข้ามชาติ ในประเด็นมาตรฐานแรงงานก็เช่นกัน สหรัฐฯ เสนอให้มีการจัดตั้งกลไก Rapid Response Mechanism (RRM) ซึ่งอนุญาตให้สหรัฐฯ สามารถลงโทษทางการค้าได้หากโรงงานในประเทศหุ้น

4 CPTPP คือ Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยประเทศสมาชิก TPP เดิมและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2018 โดยแต่ละประเทศให้สัตยาบันไม่พร้อมกัน ล่าสุด บรูไนให้สัตยาบันในปี 2023 และขณะนี้ไม่มีประเทศที่สมัครหรือแสดงความสนใจจะเข้าร่วม อาทิ จีน สหราชอาณาจักร เอกวาดอร์ คอสตาริกา และได้หวัน ไปรดดู (2023). CPTPP: Overview and Issues for Congress, Congressional Research Service (CRS), In Focus.

5 ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ RCEP—Regional Comprehensive Economic Partnership เป็นความตกลงเขตการค้าเสรีที่ริเริ่มโดยอาเซียนและประเทศสมาชิกนอกภูมิภาคห้าประเทศคือ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2022 ข้อมูลจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 31 พฤษภาคม 2566, <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/ArticleId/20770/-Regional-Comprehensive-Economic-Partnership-RCEP>.

6 The United States-Mexico-Canada Agreement (USMCA) มีผลบังคับใช้เมื่อ 1 กรกฎาคม 2020 แทนที่ความตกลงการค้าเสรี อเมริกาเหนือ (NAFTA) ซึ่งมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ 1 มกราคม 1994 ไปรดดู Villarreal, M. Angeles. (2023). The United States-Mexico-Canada Agreement (USMCA), Congressional Research Service (CRS) Report R44981.

ส่วนถูกกล่าวหาว่าปฏิเสธสิทธิในการต่อรองของสหภาพแรงงาน ฯลฯ ซึ่งพันธกรณีเหล่านี้มีความเข้มงวดมากกว่าข้อกำหนดใน CPTPP

เสาหลักที่สองคือ **เศรษฐกิจที่รู้รับปรับเปลี่ยน (Resilient Economy)** โดยมุ่งเป้าหมายที่จะรับมือกับข้อท้าทายและการผันแปรในเรื่องของห่วงโซ่อุปทานด้วยการสร้างกฎกติกาที่จะช่วยให้รัฐบาลและบริษัทสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทันทางที่ มีการจัดตั้งองค์กร 3 องค์กรในการดูแลประเด็นนี้ได้แก่ IPEF Supply Chain Council, IPEF Supply Chain Crisis Response Network และ IPEF Labor Rights Advisory Board เสาหลักนี้เป็นเสาหลักแรกที่สามารถบรรลุข้อตกลงได้ในช่วงกลางปี ค.ศ. 2023 แม้ว่าจนถึงปัจจุบันยังมิได้มีกลไกที่เป็นรูปธรรมที่จะบังคับใช้ข้อตกลงให้เกิดผลในทางปฏิบัติก็ตาม

เสาหลักที่สามคือ **เศรษฐกิจสะอาด (Clean Economy)** ซึ่งเน้นการรับมือกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการนำพลังงานกลับมาใช้ใหม่ การลดการใช้ก๊าซคาร์บอน การกำหนดมาตรฐานการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การลดการปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งแน่นอนว่าการเจรจาในเสาหลักนี้จะมีความซับซ้อนกับการเจรจาเรื่องสภาวะแวดล้อมซึ่งอยู่ในเสาหลักแรกที่ว่าด้วยสิ่งแวดล้อม

เสาหลักสุดท้ายคือ **เศรษฐกิจที่เป็นธรรม (Fair Economy)** โดยจะให้ความสำคัญกับนโยบายด้านภาษีและการต่อต้านการคอร์รัปชัน อันเป็นนโยบายที่ปรากฏอยู่แล้วในพันธกรณีของหลายประเทศ แม้ว่าจะมีบางประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกของ IPEF จะไม่ได้ยึดมั่นในหลักการเหล่านี้ก็ตาม โดยไบเดนได้ระบุว่า การต่อต้านการคอร์รัปชันทั้งภายในและในต่างประเทศถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อผลประโยชน์แห่งชาติด้านความมั่นคง การผลักดันแนวคิดริเริ่มในการประชุมเอเปคให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับจริยธรรมของนักธุรกิจในการส่งออกเครื่องมือทางการแพทย์ และ bio-pharmaceutical เป็นกรณีตัวอย่างของนโยบายนี้

จากข้อมูลล่าสุดเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2023 พบว่าประเทศที่เข้าร่วมทั้งหมด ยืนยันที่จะเข้าร่วมในทุกเสาหลัก ยกเว้นอินเดียที่ขอไม่เข้าร่วมในเสาด้านการค้า และทุกประเทศได้บรรลุข้อตกลงในสามเสาหลักแล้วเมื่อเดือนพฤศจิกายน (Cimino-Isaacs, Kitamura, and Manyin, 2023)

แผนภาพที่ 2: การค้าของสหรัฐอเมริกากับประเทศ IPEF ปี ค.ศ. 2022

ที่มา: Cathleen D. Cimino-Isaacs, Kyla H. Kitamura and Mark E. Manyin. (2023).

Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF), Congressional Research Service, In Focus, p. 1.

ขณะที่เอกสารยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของไบเดนซึ่งประกาศในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2022 นั้น สาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอินโด-แปซิฟิกก็ยังคงเน้นประเด็นในเรื่องการรักษาให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเป็นเขตที่เสรีและสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งหมายถึงทั้งในเรื่องภายในประเทศ อันได้แก่ การให้การสนับสนุนการสร้างสถาบันประชาธิปไตย และการส่งเสริมสังคมเสรีผ่านการมีเสรีภาพของสื่อและการสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาสังคม รวมไปถึงการร่วมมือกับประเทศหุ้นส่วนในการต่อต้านการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารและการสร้างข่าวเท็จ ขณะที่ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น ก็ยังให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการเดินเรือ บนพื้นฐานของความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคในการสนับสนุนการเข้าถึงทะเลจีนใต้ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่การค้าทางทะเลของโลกจำนวนกว่า 2 ใน 3 และการค้าของโลกทั้งหมดกว่า 1 ใน 4 ต้องผ่านเส้นทางดังกล่าว โดยเน้นว่าการผลักดันเป้าหมายดังกล่าวให้สามารถบรรลุผลได้ก็ด้วยการร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึงประเทศพันธมิตรที่เป็นพันธมิตรทางทหารและหุ้นส่วนอื่น ๆ ทั้งทางทหารและการพัฒนาทั้งในภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออก และยิ่งระบุว่า ความร่วมมือ QUAD และ AUKUS นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการรับมือกับความท้าทายของภูมิภาค โดยสหรัฐฯ จะพยายามประสานความร่วมมือดังกล่าวให้มีความเข้มข้นยิ่งขึ้นระหว่างประเทศที่มีความคิดไปในทางเดียวกันระหว่างประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกและประเทศในยุโรป และไบเดนยังได้ยืนยันในเอกสารฉบับนี้ว่า ความมั่งคั่งหรือความกินดีอยู่ดีของประชาชนชาวอเมริกันมีความเชื่อมโยงต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งสหรัฐฯ ภายใต้ไบเดนกำลังพัฒนากรอบ

ความร่วมมือใหม่อย่าง IPEF เพื่อให้เกิดความมั่งคั่งและความมั่นคงต่อทั้งสหรัฐฯ และพันธมิตรและหุ้นส่วนและเน้นว่าการที่สหรัฐฯ ยังคงเป็นผู้นำในกรอบความร่วมมือ APEC นั้น จะเป็นการส่งเสริมความพยายามข้างต้น

ประเด็นที่น่าสนใจของยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ ค.ศ. 2022 ฉบับนี้ก็คือ ไบเดนยังคงยืนยันว่า จีนยังคงเป็นคู่แข่งเพียงประเทศเดียวที่มีศักยภาพทั้งการทูต ทางทหาร และทางเทคโนโลยี และมีเจตนาที่จะปรับเปลี่ยนระเบียบระหว่างประเทศ จีนมีความทะเยอทะยานที่จะสร้างเขตอิทธิพลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกและมีความทะเยอทะยานที่จะเป็นผู้นำของโลกด้วยการใช้ศักยภาพทางเทคโนโลยีและอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีอยู่เหนือสถาบันระหว่างประเทศในการก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการผลักดันรูปแบบการปกครองแบบเผด็จการอำนาจนิยมของตน และจีนยังใช้อำนาจทางเศรษฐกิจในการบีบบังคับหรือกดดันประเทศอื่น ๆ อยู่บ่อยครั้ง ทั้ง ๆ ที่จีนก็ยังคงใช้ประโยชน์จากการรอบเศรษฐกิจเสรีที่เปิดกว้างอยู่ โดยที่จำกัดการเข้าถึงตลาดภายในของตน และพยายามที่จะทำให้ประเทศทั้งหลายในโลกต้องพึ่งพาจีนให้มากขึ้น (The White House, 2022a)

แต่แม้ว่าจีนจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันและมีความสำคัญในฐานะตัวแสดงที่จะสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือประเด็นสาธารณสุขของโลกก็ตาม และแม้ว่ามีความเป็นไปได้เช่นกันที่สหรัฐฯ และจีนจะสามารถร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ แต่สหรัฐฯ เองถือว่าการแข่งขันกับจีนในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกนั้นมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในระดับโลกด้วย

นโยบายของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกต่อเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ระหว่างปี ค.ศ. 2009 – 2023

ในทางเศรษฐกิจแล้ว สหรัฐฯ อยู่ในสถานะที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นหลังจากที่โอบามาขึ้นเป็นประธานาธิบดีในปี ค.ศ. 2009 ดังจะเห็นได้ว่า อัตราการว่างงานลดลงกว่า 3 % ขณะที่ค่าเฉลี่ยของมูลค่าหุ้นในสหรัฐฯ ก็เพิ่มขึ้นถึงสองเท่า รายได้โดยรวมเพิ่มขึ้นแม้จะไม่สูงมากนัก ภาวะความยากจนลดลง จำนวนคนอเมริกันซึ่งปราศจากหลักประกันสุขภาพลดลงเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ขณะที่การขาดดุลงบประมาณของรัฐบาลกลางก็ลดลงเช่นกัน แม้ว่าสถานะการเป็นหนี้ของรัฐบาลกลางจะเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าในช่วงการบริหารงานของโอบามา และจำนวนของคนอเมริกันที่ไร้ที่อยู่อาศัยมีจำนวนเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่โดยรวมถือว่า สถานะทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ อยู่ในสภาพที่ดีพอควร นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์หลายสำนักเห็นพ้องต้องกันว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจนั้นเป็นการขยายตัวที่ต่อเนื่องยาวนานที่สุดนับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา (Murray, 2016) โดยสามารถทำให้เศรษฐกิจของสหรัฐฯ เติบโตได้อย่างต่อเนื่องเฉลี่ยปีละ 3% ในตลอดช่วง 7 ปีที่เขาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี (Weller, 2017)

ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญของการเติบโตอย่างต่อเนื่องคือการที่โอบามาออก Recovery Act (Congressional Research Service, 2009) ซึ่งกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการให้ความช่วยเหลือแต่ละ

มลรัฐด้วยการลงทุนในสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนให้ความช่วยเหลืออุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ ซึ่งส่งผลให้โอบามาสามารถรักษาอัตราการจ้างงานไว้ได้กว่า 1 ล้านตำแหน่ง ซึ่งก็มีส่วนช่วยให้บรรดาแหล่งผลิตอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ได้รับการปกป้องจากสภาวะเศรษฐกิจถดถอย แม้ว่าสิ่งที่โอบามายังไม่สามารถทำได้คือการเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 10 เหรียญฯ ต่อชั่วโมงในทุกมลรัฐก็ตาม แต่อย่างน้อยที่สุดเขาได้ทำให้ค่าแรงขั้นต่ำอยู่ในอัตรา 10.10 เหรียญฯ กับผู้ที่เป็คนุ้สัญญา กับรัฐบาลกลางทั้งหมด (Gould and Kroeger, 2016)

แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นภายใต้รัฐบาลโอบามาจะไม่ได้สะท้อนถึงนโยบายของนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นของการเริ่มกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ TPP ที่สหรัฐฯ มองว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการค้าที่เปิดและเสรีกับภูมิภาคดังกล่าวมากยิ่งขึ้นก็ตาม และแม้เมื่อ TPP ได้รับการลงนามในสมัยโอบามา แต่ก็ถูกระงับในสมัยทรัมป์ ประเด็นที่น่าสนใจคือ กรอบความร่วมมือดังกล่าวเป็นความพยายามของโอบามาที่จะทวงคืนความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ตลอดจนผลักดันให้สหรัฐฯ มีความเสียเปรียบด้านดุลการค้าลดลง ซึ่งหากทำสำเร็จก็จะเป็นผลดีทางเศรษฐกิจภายในประเทศด้วย ดังจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 ถึง ค.ศ. 2016 นั้น สหรัฐฯ ขาดดุลการค้ากับประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นจาก 527,313 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2009 เป็น 802,386 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2016 แต่การนำเข้าก็สูงขึ้นด้วยเช่นกัน จาก 860,053 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2009 เป็น 1,277,155 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2016 (Bureau of Economic Analysis U.S. Department of Commerce, 2023) ซึ่งส่วนต่างของการขาดดุลทางการค้าของสหรัฐฯ ต่อภูมิภาคนี้จะอยู่ที่ประมาณประมาณ 400,000 ล้านดอลลาร์ อันเป็นประเด็นที่นำมาสู่นโยบาย America First ของทรัมป์ในปีต่อมา

ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ นับตั้งแต่สมัยคลินตันเป็นต้นมานั้น ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ได้พัฒนาไปสู่การพึ่งพากันมากยิ่งขึ้นซึ่งน่าจะลดโอกาสของความขัดแย้งที่จะนำไปสู่การเผชิญหน้ากันได้ในระดับหนึ่ง แต่การพึ่งพากันที่เพิ่มสูงขึ้นกลับก่อให้เกิดผลในทางลบต่อเศรษฐกิจของสหรัฐฯ นั่นคือการทำให้สหรัฐฯ สูญเสียอัตราการจ้างงานมากขึ้น จากการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าจากจีนนั่นเอง ซึ่งก็เป็นผลมาจากกระบวนการผลิตและการค้าของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อชนชั้นกลางและชนชั้นกลางชาวอเมริกันที่ไม่ได้รับการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยนั่นเอง ดังจะเห็นได้ว่าการขาดดุลการค้าและบริการที่มีปริมาณมากที่สุดคือ การนำเข้าจากจีนสู่สหรัฐฯ ในช่วงปี ค.ศ. 2009 – 2016 มีประมาณเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าตัว คือ 297,872 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2009 เป็น 463,089 ล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2016 (Bureau of Economic Analysis U.S. Department of Commerce, 2023) ด้วยเหตุนี้ จีนจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการปรับนโยบายของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในสมัยต่อมา

เมื่อทรัมป์เข้ารับตำแหน่งในวันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 2017 เขาได้ให้สัมภาษณ์ต่อ

สื่อมวลชนว่ารัฐบาลของเขา ได้รับมรดกทางเศรษฐกิจที่เลอะเทอะจากรัฐบาลโอบามา ซึ่งนักวิเคราะห์หลายคนมองว่าการฉายภาพสถานะทางเศรษฐกิจที่ล้มเหลวของรัฐบาลก่อนจะช่วยให้ทรัมป์มีข้ออ้างในการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากหน้ามือเป็นหลังมือได้อย่างสิ้นเชิง ทั้งที่ในความเป็นจริงสิ่งที่ทรัมป์รับช่วงต่อมานั้นมิได้อยู่ในสถานะที่ย่ำแย่ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น จากคำแถลงดังกล่าว ทรัมป์ได้สร้างความชอบธรรมในการออกคำสั่งฝ่ายบริหารเพื่อถอนตัวออกจากความเป็นภาคีของการเจรจา TPP ในวันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 2017 ว่า “เป็นนโยบายภายใต้การบริหารของข้าพเจ้าที่เป็นตัวแทนของชาวอเมริกันทั้งมวลและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทางการเงินการคลังของชาวอเมริกัน ในการทำหน้าที่ในการทำข้อตกลงทางการค้าทั้งมวลให้เกิดความเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อคนงานอเมริกัน และเพื่อเป็นการสร้างหลักประกันว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้ ภายใต้การบริหารงานของข้าพเจ้า จึงมีเจตจำนงที่จะทำความตกลงโดยตรงกับแต่ละประเทศในรูปแบบทวิภาคีในการเจรจาการค้าทั้งหลายในอนาคต...” (The White House, 2017a)

นอกจากนี้ ทรัมป์ยังยกเลิกข้อตกลงเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement: NAFTA) และจัดตั้งเขตการค้าเสรีใหม่ระหว่างสหรัฐฯ เม็กซิโก และ แคนาดา ในนาม USMCA (US-Mexico-Canada Agreement) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2020 โดยกรอบความร่วมมือใหม่มุ่งองค์ประกอบสำคัญในการปกป้องอุตสาหกรรมของชาวอเมริกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมยานยนต์ เกษตรกร ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์โคโคน้ำมัน และ คนงาน โดยรัฐบาลสหรัฐฯ คาดว่า USMCA จะก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 550,000 งานในอีก 10 ปีข้างหน้า ตลอดจนก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 68 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในอีก 10 ปีข้างหน้าเช่นกัน (Chatzky, McBride and Aergie, 2020; The White House, 2021a, pp. 9-10)

ขณะที่นักวิชาการเศรษฐศาสตร์จากหลายสำนักมองว่า มรดกทางเศรษฐกิจที่ทรัมป์ทิ้งไว้ให้เป็นที่จดจำก็คือ ความล้มเหลวในฐานะผู้นำในช่วงวิกฤติโควิด-19 ซึ่งยิ่งทำให้สถานะการเงินและการคลังของประเทศย่ำแย่ลง ขณะที่นโยบายภายในประเทศก็เอื้อประโยชน์อย่างมหาศาลแก่กลุ่มผู้มีอันจะกิน ควบคู่กับนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่ทำร้ายภาคอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ทั้งยังส่งผลกระทบในทางลบต่อประเทศพันธมิตรไปพร้อมๆกัน ทรัมป์เป็นประธานาธิบดีคนแรกภายหลังจากประธานาธิบดีเฮอเบิร์ต ฮูเวอร์ (Herbert Hoover) ที่บริหารประเทศระหว่างปี.ศ. 1929-1933 ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (Great Depression) ที่พันตำแหน่งไปโดยมีอัตราการจ้างงานน้อยกว่าตอนที่เข้ารับตำแหน่ง ในความพยายามของทรัมป์ที่จะใช้นโยบายทางเศรษฐกิจผ่านสิ่งที่เขาเรียกว่า “ศิลปะของการทำความตกลง” (Art of the Deal) ในเชิงธุรกิจ⁷ ทรัมป์ได้เลิกละบทเรียนทางเศรษฐกิจที่นักเศรษฐศาสตร์หลายคนเสนอแนะไว้ในรอบกว่าห้าทศวรรษ ไม่ว่าจะเป็น การรักษาความเป็นอิสระของธนาคารกลางของสหรัฐฯ (FED)⁸

7 The Art of the Deal เป็นหนังสือที่เขียนโดย Donald J. Trump & Tony Schwartz ในปี.ศ. 1987 โดยสาระสำคัญคือประวัติและศิลปะในการเจรจาทางธุรกิจและความสำเร็ทางธุรกิจของทรัมป์

8 Federal Reserve (FED) เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจที่มีอำนาจสูงสุดในสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่เป็นธนาคารกลางของสหรัฐฯ มีความรับผิดชอบหลักคือ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย การกำหนดอุปทานของกระแสเงินสดสหรัฐฯ รวมไปถึงการกำหนดทิศทางในการควบคุมด้านการเงิน และการให้ความ

ผลกระทบของการขาดดุลงบประมาณต่อการขาดดุลทางการค้า คุณค่าของสถาบันระหว่างประเทศอย่างองค์การการค้าโลก (WTO) ฯลฯ นอกจากนี้ ทรัมป์ยังล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ทั้งในการลดปริมาณการขาดดุลการค้ากับจีน การควบคุมระดับภาวะหนี้สินของชาติ รวมไปถึงการทำให้ภาคอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น (Thorbecke, 2021)

อย่างไรก็ดี ในช่วงปีสุดท้ายของการดำรงตำแหน่งนั้น อัตราการว่างงานของสหรัฐฯ ลดลงจนแตะอยู่ที่ 3.5% ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2020 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่ต่ำที่สุดในรอบ 50 ปี แต่อัตราดังกล่าวกลับพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 14.7 % ในเดือนเมษายนของปีเดียวกัน (แม้ว่าจะดีขึ้นอยู่ที่ 6.7% ในเดือนธันวาคมแต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าตอนที่เขาเข้ารับตำแหน่ง) ซึ่งอาจเป็นผลจากการแพร่กระจายของไวรัสโควิด-19 แต่ทรัมป์กลับไม่ได้ให้ความสำคัญกับการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าแทนที่ทรัมป์จะให้ความสำคัญกับการควบคุมการติดเชื้อ เขากลับให้ความสำคัญกับการเร่งเปิดกิจการทางเศรษฐกิจภายในประเทศให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งผลที่ตามมาคือไม่สามารถควบคุมการแพร่ของเชื้อไวรัสได้ จนนำไปสู่ผลกระทบที่รุนแรงที่สุดต่อชีวิตของชาวอเมริกัน (มีผู้เสียชีวิตเมื่อสิ้นเดือนมกราคม ค.ศ. 2021 ประมาณ 400,000 คน) และต่อเศรษฐกิจเมื่อเขาพ้นตำแหน่งไป (Thorbecke, 2021, p. 4; Stone, 2021; Holpuch, 2021)

นอกจากนี้ นโยบายการลดภาษีสำหรับผู้มีรายได้สูงและการลดกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรียังส่งผลต่อช่องว่างทางรายได้ของชาวอเมริกันมากยิ่งขึ้น นโยบายของทรัมป์จึงเอื้อต่อคนรวย ในขณะที่ผลกระทบในทางลบต่อชนชั้นกลางและล่างมีสูงขึ้น รัฐบัญญัติ “Taxes Cut, Jobs Act” ที่ออกมาในปี 2017 กำหนดให้มีการลดภาษีเงินได้ให้บริษัทเอกชนรายใหญ่ จาก 35% เหลือเพียง 21%⁹ ซึ่งตรงกันข้ามกับสิ่งที่ทรัมป์หาเสียงไว้ว่าเขาจะส่งเสริมความกินดีอยู่ดีให้แก่ชนชั้นกลางและผู้ใช้แรงงาน และรายได้ที่สูญเสียไปยังส่งผลให้หนี้ของรัฐบาลสูงขึ้นเป็นกว่า 7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาก็คือ ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของทรัมป์นั้นได้ส่งผลในทางบวกต่อประเด็นทางเศรษฐกิจเหล่านี้หรือไม่

ทรัมป์ได้ใช้อำนาจในนโยบายต่างประเทศทางด้านเศรษฐกิจทันทีตั้งแต่ช่วงปีแรกที่เขาเข้ารับตำแหน่งโดยการอ้างประเด็นด้านความมั่นคงแห่งชาติในการตั้งกำแพงภาษีทางการค้ากับจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใดทำมาก่อน ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ผู้ที่พ่ายแพ้ในสงครามการค้านี้ก็คือ สหรัฐฯ เอง ซึ่งนอกเหนือจากผลกระทบต่อผู้บริโภคสหรัฐฯ ที่ต้องใช้จ่ายสูงขึ้นในสินค้าที่นำเข้าจากจีนแล้ว สหรัฐฯ ก็ยังคงขาดดุลการค้ากับจีนอยู่บนเส้นสมมุติของทรัมป์ มีการวิเคราะห์จาก Moody ในรายงานปี ค.ศ. 2019 ว่า ในสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนนั้น สหรัฐฯ

ช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ ในกรณีที่สหรัฐฯเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากบทบาของ FED ในการจัดการวิกฤติเศรษฐกิจ ปี ค.ศ. 2008 และในช่วงวิกฤติโควิด ในปี ค.ศ. 2020 โปรดดู McBride, James, Siripurapu Anshu, and Berman, Noah. (2023). What is the U.S. Federal Reserve?, Council on Foreign Relations(CFR), <https://www.cfr.org/background/what-us-federal-reserve>.

9 ในวันที่ 2 ธันวาคม 2017 ประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ลงนามในรัฐบัญญัติซึ่งถือว่าเป็นการปฏิรูประบบภาษีที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์สหรัฐฯ ตั้งแต่ปี 1986 เป็นต้นมาโดยมีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้และฐานภาษีครั้งสำคัญทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีบริษัทธุรกิจ และภาษีอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ โปรดดู Gale, William G. Gelfond, Hilary, Krupkin Aaron, Mazur, Mark, and Toder, Eric. (2018). Effects of the Tax Cuts and Jobs Act: A Preliminary Analysis, Tax Policy Center, Urban Institute and Brookings Institution, <https://www.brookings.edu/articles/effects-of-the-tax-cuts-and-jobs-act-a-preliminary-analysis/>.

ได้สูญเสียการจ้างงานไปกว่า 300,000 งานขณะที่การศึกษาจากธนาคารกลางของนิวยอร์กที่ตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2020 พบว่า สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนได้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนของสหรัฐฯ ที่มีอัตราการเติบโตของการลงทุนลดลงไปถึง 0.3% ทั้งยังคาดการณ์ว่าการเติบโตของการลงทุนจะลดลงอีก 1.6% ในช่วงสิ้นปี ค.ศ. 2020 นอกจากนี้ รายงานฉบับดังกล่าวยังยืนยันว่า บริษัทของสหรัฐฯ นั้นได้สูญเสียมูลค่าในตลาดหุ้นไปกว่า 1.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ อันเป็นผลมาจากสงครามการค้ากับจีน ยังไม่นับรวมถึงผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนอันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีความไม่แน่นอนในนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ที่สูงขึ้นเป็นสองเท่าอันไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในรอบ 35 ปี¹⁰ แต่กระนั้น ภาคการส่งออกและนำเข้าของสหรัฐฯ กับประเทศในกลุ่มพันธมิตรในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อย่างอินเดีย ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และเวียดนามกลับมีปริมาณสูงขึ้นเป็นอย่างมาก (Bureau of Economic Analysis U.S. Department of Commerce, 2023) ซึ่งก็ถือว่ายังพอจะชดเชยกับสิ่งที่สูญเสียไปในการทำสงครามการค้ากับจีนได้บ้าง กระนั้นก็ดี ในภาพรวมการค้ากับประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกสหรัฐฯ ก็ยังคงขาดดุลอยู่ดี (Lincicome, 2020)

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของรัฐบาลไบเดนอยู่บนหลักการที่ว่า “Principle First Approach to Engagement” ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักการ “America First Approach” ของทรัมป์ โดยหลักการของไบเดนนั้นให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์แบบพหุภาคีกับพันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐฯ เข้มขันขึ้น ขณะที่พยายามดำเนินนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมให้สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายที่ออกมา รวมตลอดถึงการยึดยืนในการจัดทาสินค้าสาธารณะที่จะเป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรม แต่การยึดมั่นในหลักการดังกล่าวก็กลับกลายเป็นจุดอ่อนให้รัฐบาลไบเดนถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า สหรัฐฯ ได้ลดบทบาทในการส่งเสริมผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคนี้ที่เคยมีความชัดเจนในยุคของทรัมป์ลงไป และแทนที่ด้วยเป้าหมายของการส่งเสริมชุดคุณค่าหรืออุดมการณ์แบบสหรัฐฯ ในเรื่องของเสรีนิยม จึงทำให้ความน่าเชื่อถือของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้เสื่อมถอยลงไป (Haenle, 2022)

ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อไบเดนเข้ารับตำแหน่งในเดือนมกราคม ค.ศ. 2021 นั้น เขาได้พยายามสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่การมีบทบาทนำทางด้านการทูตในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอีกครั้งหนึ่ง โดยประกาศอย่างชัดเจนว่าสหรัฐฯ จะเป็นผู้นำด้านการทูต ซึ่งหมายถึงการทูตที่อยู่บนพื้นฐานค่านิยมประชาธิปไตยของสหรัฐฯ ในการปกป้องเสรีภาพและการส่งเสริมสิทธิสากล รวมไปถึงการเคารพกฎกติกาต่าง ๆ และการยึดมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไบเดนมองว่าความพยายามทางการทูตดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมผลประโยชน์ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคงของสหรัฐฯ ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (U.S. Department of State,

10 โดยดัชนีชี้วัดดังกล่าวใช้การวัดจากการพิจารณาจำนวนข่าวที่ปรากฏ จำนวนของความเห็นที่ไม่ตรงกันในหมู่นักคาดการณ์ทางเศรษฐกิจในสหรัฐฯ ตลอดจนจำนวนของมาตรการทางภาษีซึ่งกำหนดว่าจะหมดอายุเมื่อใดในอนาคต ซึ่งหมายความว่าบริษัทเหล่านี้ไม่สามารถคาดเดาได้เลยว่าจะสามารถกลับไปทำการค้ากับจีนได้อีกเมื่อไหร่ ท้ายที่สุดแล้วจึงส่งผลต่อปัญหาการวางแผนทางการลงทุนของบริษัทของสหรัฐฯ

2021) ซึ่งเขาก็ได้ดำเนินตามนโยบายที่แถลงไว้ด้วยการเข้าร่วมประชุม US-ASEAN Summit หลังจากที่มีทรมัฟไมเคย์ให้ความสนใจตลอดวาระการดำรงตำแหน่ง ขณะที่ผู้นำระดับสูงคนอื่น ๆ อย่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ลอยด์ ออสติน (Lloyd Austin) ได้เดินทางเยือนทั้ง สิงคโปร์และเวียดนาม และรองประธานาธิบดี คามาลา แฮร์ริส (Kamala Harris) เยือนสิงคโปร์ และเวียดนามในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2021 ขณะที่รัฐมนตรีพาณิชย์และเยือนสิงคโปร์และมาเลเซีย ในเดือนพฤศจิกายน และรัฐมนตรีต่างประเทศก็มาเยือนมาเลเซียและอินโดนีเซียในเดือนธันวาคม ปีเดียวกัน ซึ่งผลของการดำเนินงานทางการทูตดังกล่าวก็ทำให้ดัชนีอิทธิพลทางการทูตของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 15.5 จากการประเมินของสถาบัน Lowy ซึ่งถือว่าน่าทึ่งขึ้น การทูตของจีนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาททางการทูตที่สำคัญในภูมิภาค (Lemahieu and Leng, 2021, p. 9)

และแม้เมื่อวิกฤติยูเครนเริ่มก่อตัวขึ้นในช่วงต้นปี ค.ศ. 2022 รัฐบาลไบเดนก็ยังให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ทางการทูตในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอย่างเข้มข้นเช่นเดิม ดังจะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากการที่สหรัฐฯ จัดการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิก QUAD ที่ออสเตรเลีย และ QUAD Summit ที่ญี่ปุ่นในปีเดียวกันแล้ว สหรัฐฯ ยังได้เปิดตัว IPEF ในเดือนเดียวกันด้วย ซึ่งสะท้อนว่ารัฐบาลไบเดนตระหนักถึงความสำคัญของการกลับมาเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่งในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกด้วยมาตรการที่เป็นรูปธรรม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า IPEF ได้รับการออกแบบให้เป็นข้อตกลงทางการค้าที่ไม่ได้เป็นกรอบการค้าเสรีแบบดั้งเดิม ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้รัฐสภาสหรัฐฯ เข้ามามีบทบาทในการตีความตกลงการค้าเสรีดังเช่นในอดีต รวมทั้งเป็นการสกัดกั้นหรือป้องปรามมิให้รัฐบาลสหรัฐฯ ในอนาคตหันกลับไปใช้เครื่องมือในการกีดกันทางการค้า กรอบ IPEF จึงมีลักษณะที่ค่อนข้างยืดหยุ่น โดยประเทศภาคีสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมในบางเสาหลักได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือทั้งหมด

ขณะที่ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2021 ไบเดนได้ประกาศจัดตั้งกรอบความร่วมมือที่ชื่อว่า Build Back Better World Partnership ร่วมกับผู้นำกลุ่มประเทศ G7 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมกันตอบสนองความต้องการอันมหาศาลทางด้านสาธารณสุขโลกขั้นพื้นฐานของประเทศที่มีรายได้ระดับกลางและระดับล่าง โดยสหรัฐฯ และผู้นำประเทศ G7 พร้อมสนับสนุนงบประมาณหลายพันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วง 4 ปีข้างหน้า โดยมีเจตนายกชัดเจนว่า การให้การสนับสนุนดังกล่าวจะตรงข้ามอย่างสิ้นเชิงกับโครงการ BRI ของจีน อันได้แก่ การให้ความสำคัญกับมาตรฐาน ความโปร่งใส ความยั่งยืน รวมไปถึงมาตรฐานแรงงานขั้นสูงสุด (The White House, 2021) นอกจากนี้ ไบเดนยังได้ประกาศจัดตั้งโครงการที่ชื่อว่า Partnership for Global Infrastructure and Investment (PGII) ในเดือนเดียวกัน เพื่อระดมทุนจำนวน 6 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ จากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การสนับสนุนการสร้างสาธารณูปโภคแก่ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกด้วย (The White House, 2022c)

ในขณะที่นโยบายการค้าต่อจีน ไบเดนยังคงรักษามรดกของทรัมป์ในเรื่องกำแพงภาษีไว้อยู่ แม้ว่าจะมีการถกเถียงกันภายในฝ่ายบริหารเองระหว่าง ฝ่ายผู้แทนการค้าสหรัฐฯ กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์ว่าควรยกเลิกหรือลดกำแพงภาษีนี้ลง เพื่อลดอัตราเงินเฟ้อในสหรัฐฯ แต่ปรากฏว่าจนถึงปัจจุบันกำแพงภาษีที่ตั้งไว้ระหว่างสหรัฐฯ กับจีนก็ยังคงอยู่เหมือนเดิม ซึ่งคาดว่าจะอาจจะมีการทบทวนใหม่ภายหลังจากที่ไบเดนหมดวาระในสมัยแรก (Office of the US Trade Representative, 2022)

ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลไบเดนที่ได้รับเริ่มยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2022 เป็นต้นมา ในทางเศรษฐกิจกระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐฯ ได้มีการทำงานอย่างแข็งขันร่วมกับประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วนในภูมิภาคโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เสรี เปิดกว้าง เชื่อมโยง มีความมั่นคง มั่งคั่ง และปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงโดยกระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ ได้ดำเนินงานที่มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาค ด้วยการระดมทรัพยากรเพิ่มเติมเข้าไปในภูมิภาคเพื่อจุดประสงค์ในการขยายโอกาสทางการค้า และส่งเสริมการปรับตัวในด้านห่วงโซ่อุปทานของสหรัฐฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า สหรัฐฯ ได้เปิดสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Administration: ITA) ขึ้นทั้งในบังคลาเทศ หมู่เกาะแปซิฟิก ออสเตรเลีย อินโดนีเซีย อินเดีย ญี่ปุ่น ฟิlippินส์ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และเวียดนาม เพื่อให้ตอบสนองการขยายโอกาสทางการส่งออกของบริษัทของสหรัฐฯ ในตลาดของประเทศเหล่านี้ ควบคู่ไปกับการเปิดศูนย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน และศูนย์การวิเคราะห์การบูรณาการระหว่างห่วงโซ่อุปทานและอุตสาหกรรม เพื่อสร้างเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงของการขาดแคลนห่วงโซ่อุปทานดังที่สหรัฐฯ ได้เผชิญมาแล้วในช่วงวิกฤติโควิด-19 ขณะที่กรอบความร่วมมือ IPEF นั้น กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการเจรจาตีบทโน้มน้าวอย่างมากใน 3 จาก 4 เสาหลักดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความสำเร็จทางการค้าของกลุ่มนักรุกโจ่งอเมริกัน เพื่อให้เข้าถึงตลาดของประเทศหุ้นส่วนได้มากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2023 ประเทศภาคีของ IPEF ทั้ง 14 ประเทศ ได้ลงนามในข้อตกลงด้านห่วงโซ่อุปทาน เพื่อที่จะสร้างเครื่องมือในการป้องกันผลกระทบจากความผันผวนและปั่นป่วนของห่วงโซ่อุปทาน (supply chain disruption) รวมไปถึงการสร้างเศรษฐกิจที่เป็นธรรมและเศรษฐกิจที่สะอาดอีกด้วย ซึ่งหมายความว่า ประเทศสมาชิกตกลงที่จะปรับปรุงสถานะแวดล้อมทางธุรกิจของภูมิภาคให้มีความโปร่งใส คาดคะเนได้ ต่อต้านการคอร์รัปชัน ความโปร่งใสในการเก็บภาษี รวมไปถึงการพัฒนาไปสู่การค้าที่สอดคล้องกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (U.S. Department of State, 2023a)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2022 เป็นต้นมา สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐฯ ได้ให้ความช่วยเหลือบริษัทสหรัฐฯ จำนวนกว่า 18,000 แห่งให้เข้าถึงตลาดในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ตลอดจนส่งเสริมโอกาสของการส่งออกของสินค้าสหรัฐฯ เข้าสู่ภูมิภาคนี้เป็นมูลค่ามหาศาล รวมทั้งสนับสนุนให้มีการลงทุนจากภายนอกมาสู่สหรัฐฯ ทำให้เกิดการจ้างงานถึง 792,000 ตำแหน่ง

ขณะที่ในช่วงปลายปี ค.ศ. 2023 สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมการส่งออกทั่วโลกกว่า 154 โครงการ อันเป็นโครงการที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาดของสหรัฐฯ โดยโครงการด้านเทคโนโลยีสะอาดนี้ถูกนำไปใช้ทั้งในมาเลเซียและเวียดนาม ในขณะที่มีการวางแผนว่าในปี ค.ศ. 2024 จะมีการนำไปใช้ในประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกอีก 3 ประเทศ พร้อมทั้งมีการส่งเสริมการสร้างมาตรฐานดิจิทัลในอาเซียน ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงทางไซเบอร์ในอาเซียน ที่จะอำนวยความสะดวกให้สหรัฐฯ สามารถทำการค้าอิเล็กทรอนิกส์กับภูมิภาคนี้ได้อย่างปลอดภัย รวมถึงการที่สหรัฐฯ พยายามทำงานร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนในการบังคับใช้กฎหมายทั้งอาญาและแพ่งในการจัดการกับประเด็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (Office of the United States Trade representative, 2023; The White House, 2023)

กล่าวโดยสรุป เป็นที่ชัดเจนว่า จุดประสงค์สำคัญของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกภายใต้การบริหารของประธานาธิบดี โอบามา ประธานาธิบดีทรัมป์ และ ประธานาธิบดีไบเดนนั้น ก็เพื่อสนองผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐฯทั้งในเรื่องของความมั่นคงของประชาชนสหรัฐฯ และเพื่อความมั่นคงและมั่งคั่งของคนอเมริกันทั้งสิ้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นนโยบายอเมริกามาก่อน (America first) เสมอ โดยอาจใช้วาทกรรมและการเรียกขานที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นความต่อเนื่องในนโยบายต่างประเทศมาทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าผู้นำฝ่ายบริหารจะมาจากพรรคิ์พลักริกันหรือเดโมแครตก็ตาม แม้ว่าการประเมินผลกระทบตอความมั่งคั่งของประชาชนสหรัฐฯ จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว จะเป็นการประเมินจากตัวนโยบายของรัฐบาลซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นนโยบายที่ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างค่อนข้างชัดเจนและเป็นรูปธรรมภายใต้โอบามาและทรัมป์ แต่ก็อาจเร็วเกินไปที่จะประเมินผลสำเร็จของ IPEF ภายใต้ไบเดนซึ่งสะท้อนผ่านตัวเลขที่นำเสนอในลักษณะของการคาดการณ์เท่านั้น

บรรณานุกรม

- (2019). "ASEAN Outlook on the Indo-Pacific." ASEAN. Retrieved from https://asean.org/asean2020/wp-content/uploads/2021/01/ASEAN-Outlook-on-the-Indo-Pacific_FINAL_22062019.pdf.
- (2022). "ASEAN-U.S. Special Summit, 2022 Joint Vision Statement." ASEAN. Retrieved from <https://asean.org/wp-content/uploads/2022/05/Final-ASEAN-US-Special-Summit-2022-Joint-Vision-Statement.pdf>.
- (2022). Office of the US Trade Representative. Retrieved from <http://ustr.gov/sites/default/files/2022-09/4-Year%20Review%20FRN%20090222.pdf>.
- (2023). Lowy Institute Asia-Power Index. Retrieved from <https://power.lowyinstitute.org/>.
- Armstrong, Shiro. (2015). The Race to a Risky Trans-Pacific Partnership Deal. Retrieved from <https://eastasiaforum.org/2015/07/26/the-race-to-a-risky-trans-pacific-partnership-deal/>.
- Bown, P. Chad. (2023). U.S.-China Trade War Tariffs: An Up-to-Date Chart. Retrieved from <https://www.piie.com/research/piie-charts/2019/us-china-trade-war-tariffs-date-chart>.
- Bown, P. Chad., and Kolb, Melina. (2013). Trump's Trade War Timeline: An Up-to-Date Guide. Retrieved from <https://www.piie.com/blogs/trade-and-investment-policy-watch/2018/trumps-trade-war-timeline-date-guide>.
- Bureau of Economic Analysis U.S. Department of Commerce. (2023). Balance of Payments and Direct Investment Position Data 1980 – 2022. Retrieved from https://apps.bea.gov/iTable/?reqid=2&step=1&isuri=1&_gl=1*vjvm6*_ga*MTEwMjMyNTc1NS4xNDZlMzYzMjg4MzA3*_ga_J4698JNNFT*MTCwNzI5MDg0Ni4yLjAuMTcwNzI5MDg0Ni42MC4wLjA.#eyJhcHBpZCl6Miwic3RlcHMlOlslDIsMyw0LDUsNywxMF0smRhGEiOltblIN0ZXAxUHJvbXB0MSlsjljIXSxbllN0ZXAxUHJvbXB0MSljEiXSxbllN0ZXAYUHJvbXB0MylsljEiXSxbllN0ZXAzUHJvbXB0NCIsjljlyl0sWyJTdGVwNFByb21wdDUlClxMcjdLFsiU3RlcDVQcm9tcHQ2LiwiMSWyll0sWyJTdGVwN1Byb21wdGgiLFsiMTESMTIsMTMsMTQs

MTUsMTYsMTcsMTgsMTksMjAsMjEsMjlsMjMsMjQsMjUsMjYs
MjcsMjgsMjksMzAsMzEsMzlsMzMsmzQsMzUsMzYsMzcs
MzgsMzksNDAsNDENdIsNDMsNDgsNDksNTIsNTUsNTYsNTgs
NjAsNjEsNjUsNjYiXV0sWyJTdGVwOFByb21wdDlBlixbjliXV0sWyJTd
GVwOFByb21wdDEwQSIsWylxll1dXX0=.

Campbell, Kurt. (2011). U.S. Engagement in Asia. Public Lecture organized by the Institute of Security and International Studies (ISIS) Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.

Chatzky, Andrew., McBride, James., and Sergie, A. Mohammed. (2020). NAFTA and the USMCA: Weighing the Impact of North American Trade. Retrieved from <https://www.cfr.org/backgrounder/naftas-economic-impact>.

Cimino-Isaacs, D. Cathleen., Kitamura H. Kyla., and Manyin E. Mark. (2023). Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF). Retrieved from <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12373>.

Cooper, R. Clarke. (2020). Aligning Arms Sales in the Indo-Pacific with U.S. Great Power Competition Objectives. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/remarks-by-r-clarke-cooper-assistant-secretary-to-the-foundation-for-the-defense-of-democracies-on-aligning-arms-sales-in-the-indo-pacific-with-u-s-great-power-competition-objectives/>.

Congressional Research Service. (2009). The American Recovery and Reinvestment Act 2009 (P.L.111-5): Summary and Legislative History (R40537). Retrieved from <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R40537>.

Defense Security Cooperation Agency. (2022). Historical Sales Book: Fiscal Years 1950-2022. Retrieved from <https://www.dsca.mil/sites/default/files/202301/FY%202022%20Historical%20Sales%20Book.pdf>.

Department of Defense. (2018). Summary of the 2018 National Defense Strategy of the United States of America: Sharpening the American Military's Competitive Edge. Retrieved from <https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf>.

Department of State. (2019). A Free and Open Indo-Pacific: Advancing a Shared Vision. Retrieved from <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/11/Free-and-Open-Indo-Pacific-4Nov2019.pdf>.

Dolven, Ben., and Vaughn, Bruce. (2020). Indo-Pacific Strategies of U.S. Allies and

- Partners: Issues for Congress (R46217). Retrieved from <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R46217>.
- East West Center., U.S.- ASEAN Business Council., and ISEAS. (2017). ASEAN Matters for America America Matters for ASEAN. Third Edition, Retrieved from <https://asiamattersforamerica.org/uploads/publications/2017-ASEAN-Matters-for-America.pdf>.
- Fergusson, F. Ian., and Williams, R. Brock. (2016). The Trans-Pacific Partnership (TPP): Key Provisions and Issues for Congress. Retrieved from <https://sgp.fas.org/crs/row/R44489.pdf>.
- Glossman, Brad. (2015). America's TPP Dilemmas. Retrieved from <https://pacforum.org/publications/pacnet-20-americas-tpp-dilemmas/>.
- Gould, Elise., and Kroeger, Teresa. (2016). The Obama Legacy, Creating More, Better Jobs. Retrieved from <https://www.epi.org/blog/the-obama-legacy-creating-more-better-jobs/>.
- Green, J. Michael., and Cooper, Zack. (2014). "Revitalizing the Rebalance: How to Keep U.S. Focus on Asia," Washington Quarterly 37,3: 25-46L.
- Haenle, Paul. (2022). From Trump to Biden: Indo-Pacific Strategies Compared. East Asian Institute (EAI) Background Brief No. 1668. Retrieved from https://research.nus.edu.sg/eai/wp-content/uploads/sites/2/2023/03/EAIBB-No.-1668-Trump-to-Biden_-Indo-Pacific_Strategy-2-1.pdf.
- Holpuch, Amanda. (2021). "US Could Have Averted 40% of Covid Deaths, Says Panel Examining Trump's Policies," The Guardian. Retrieved from <https://www.theguardian.com/usnews/2021/feb/10/us-coronavirus-response-donald-trump-health-policy>.
- Jackson, K. James. (2016). The Trans-Pacific Partnership (TPP): Analysis of Economic Studies (R44551). Retrieved from <https://sgp.fas.org/crs/row/R44551.pdf>.
- Jun, Y. Chang., and Jenne, Nicole. (2020). "RIMPAC is about Defence, not just Diplomacy," East Asia Forum, Retrieved from <https://eastasiaforum.org/2020/08/29/rimpac-is-about-defence-not-just-diplomacy/>.
- Khan, Wajahat., and Ken, Moriyasu. (2020). "U.S. Arms Sales in Indo-Pacific pick up as China Tensions Build," Nikkei Asia. Retrieved from <https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/US-arms-sales-in-Indo-Pacific-pick-up-as-China-tensions-build>.

- Lemahieu, Hervé., and Leng, Alyssa. (2021). Asia Power Index: Key Findings 2021, Lowy Institute, Retrieved from <https://power.lowyinstitute.org/downloads/lowy-institute-2021-asia-power-index-key-findings-report.pdf>.
- Lincicome, Scott. (2020). Grading Trump's Economic Policies. Retrieved from <https://www.cato.org/commentary/grading-trumps-economic-policies>.
- Manak, Inu. (2023). Unpacking the IPEF: Biden's Indo-Pacific Trade Play. Retrieved from <https://www.cfr.org/article/unpacking-ipef-bidens-indo-pacific-trade-play>
- Manyin et.al. (2012). Coordinator. Pivot to the Pacific? The Obama Administration's 'Rebalancing' Towards Asia (R42448). Retrieved from <https://sgp.fas.org/crs/natsec/R42448.pdf>
- Meeks, W. Gregory. (2021). The Build Back Better World Partnership Could Finally Break the Belt and Road. Retrieved from <https://foreignpolicy.com/2021/06/28/the-build-back-better-world-partnership-could-finally-break-the-belt-and-road/>.
- Murray, Mark. (2016). "Then vs Now: A Statistical Look at Obama's Presidency." NBC News. Retrieved from <https://www.nbcnews.com/politics/first-read/then-vs-now-statistical-look-obama-s-presidency-n692181>.
- Nanto, K. Dick. (2008). East Asian Regional Architecture: New Economic and Security Arrangements and U.S. Policy. Retrieved from <https://sgp.fas.org/crs/row/RL33653.pdf>.
- Office of the United States Trade representative. (2023). Fact Sheet: In 2023, Ambassador Tai and USTR Advanced President Biden's Economic Agenda Through Inclusive Trade Policies. USTR. Retrieved from <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2023/december/fact-sheet-2023-ambassador-tai-and-ustr-advanced-president-bidens-economic-agenda-through-inclusive>.
- Palmer, Doug. (2016). "Clinton raved about Trans-Pacific Partnership before she rejected it." Politico. Retrieved from <https://www.politico.com/story/2016/10/hillary-clinton-trade-deal-229381>.
- Pompeo, R. Michael. (2018). America's Indo-Pacific Economic Vision. Indo-Pacific Business Forum, in U.S. Chamber of Commerce, Washington, D.C. Retrieved from <https://2017-2021.state.gov/secretary-pompeo-addresses>

-the-indo-pacific-business-forum/.

- Rajagopalan, P. Rajeswari. (2023). “Malabar Exercise Brings Quad Navies Together in Australia,” *The Diplomat*. Retrieved from <https://thediplomat.com/2023/08/malabar-exercise-brings-quad-navies-together-in-australia/>.
- Roberts, Dan., and Felton, Ryan. (2016). “Trump and Clinton’s Free Trade Retreat: A Pivotal Moment for the World’s Economic Future,” *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/us-news/2016/aug/20/trump-clinton-free-trade-policies-tpp>.
- Runde, F. Daniel., and Bandura, Romina. (2018). *The BUILD Act Has Passed: What’s Next?*. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/build-act-has-passed-whats-next>.
- Savoy, M. Conor., and McKeown, Shannon. (2022). *Opportunities for Increased Multilateral Engagement with B3W*. Retrieved from <https://www.csis.org/analysis/opportunities-increased-multilateral-engagement-b3w>.
- Sharma, Ashok. (2023). *The Malabar Exercise Bolsters Quad Group Amid Growing Strategic Challenge in the Indo-Pacific*. Retrieved from <https://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/the-malabar-exercise-bolsters-quad-group-amid-growing-strategic-challenge-in-the-indo-pacific/>.
- Statista. (2019). *The U.S.-China Trade War: A Brief Recap*, Retrieved from <https://www.statista.com/chart/16280/china-us-trade/>.
- _____. (2023). *Military Spending by Region 2023*. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/272490/military-spending-by-region/>.
- Stone, Will. (2021). “On Trump’s Last Full Day, Nation Records 400,000 Deaths.” *KFF Health News*. Retrieved from <https://kffhealthnews.org/news/nation-records-400000-covid-deaths-on-last-day-of-donald-trump-presidency/>.
- Sutter M. K. (2021). *U.S.-China Trade Relations*, Retrieved from <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF11284/12>.
- The Department of Defense. (2019). *Indo-Pacific Strategy Report: Preparedness, Partnership, and Promoting a Networked Region*. Retrieved from <https://media.defense.gov/2019/Jul/01/2002152311/-1/-1/1/DEPARTMENT-OF-DEFENSE-INDO-PACIFIC-STRATEGY-REPORT-2019.PDF>.
- The White House. (2010). *National Security Strategy (NSS) 2010*. Retrieved from <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/national-security->

strategy-may-2010.

- _____. (2011). President Obama Addresses the Australian Parliament, Canberra. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2011/11/17/remarks-president-obama-australian-parliament>.
- _____. (2012). National Defense Strategy 2012: Sustaining U.S. Global Leadership: Priorities for 21st Century Defense. Retrieved from <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA554328.pdf>.
- _____. (2015). National Security Strategy 2015. Retrieved from https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy2.pdf
- _____. (2016). Joint Statement of the U.S.-ASEAN Special Leaders' Summit: Sunnylands Declaration. Retrieved from <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/02/16/joint-statement-us-asean-special-leaders-summit-sunnylands-declaration>.
- _____. (2017). National Security Strategy of the United States of America. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>.
- _____. (2017a). Presidential Memorandum Regarding Withdrawal of the United States from The Trans-Pacific Partnership Negotiations and Agreement Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/presidential-actions/presidential-memorandum-regarding-withdrawal-united-states-trans-pacific-partnership-negotiations-agreement/>.
- _____. (2018). Remarks by Vice President Pence on the Administration's Policy Toward China, Washington, D.C. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/remarks-vice-president-pence-administrations-policy-toward-china/>.
- _____. (2021). Fact Sheet: President Biden and G7 Leaders Launch Build Back Better World (B3W) Partnership. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/06/12/fact-sheet-president-biden-and-g7-leaders-launch-build-back-better-world-b3w-partnership/>.
- _____. (2021a). Trump Administration Accomplishments (pp. 9-10). Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/trump-administration-accomplishments/>.

- _____. (2022). Indo-Pacific Strategy of the United States. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/02/U.S.-Indo-Pacific-Strategy.pdf>.
- _____. (2022a). National Security Strategy. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>.
- _____. (2022b). Fact Sheet: In Asia, President Biden and a Dozen Indo-Pacific Partners Launch the Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF). Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/05/23/fact-sheet-in-asia-president-biden-and-a-dozen-indo-pacific-partners-launch-the-indo-pacific-economic-framework-for-prosperity/>.
- _____. (2022c). FACT SHEET: President Biden and G7 Leaders Formally Launch the Partnership for Global Infrastructure and Investment. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/06/26/fact-sheet-president-biden-and-g7-leaders-formally-launch-the-partnership-for-global-infrastructure-and-investment/>.
- _____. (2023). Fact Sheet: Partnership for Global Infrastructure and Investment (PGI) Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEF) Investor Forum. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/11/16/fact-sheet-partnership-for-global-infrastructure-and-investment-pgi-indo-pacific-economic-framework-for-prosperity-ipef-investor-forum/>.
- Thorbecke, Catherine. (2021). “A Look at Trump’s Economic Legacy.” ABCNews. Retrieved from <https://abcnews.go.com/Busuiness/trumps-economic-legacy/story?id=74760051>.
- U.S. Department of State. (2012). Hillary Rodham Clinton’s Remarks at Techport Australia. Retrieved from <https://2009-2017.state.gov/secretary/20092013/clinton/rm/2012/11/200565.htm>.
- _____. (2021). Remarks by President Biden on America’s Place in the World. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/04/remarks-by-president-biden-on-americas-place-in-the-world/>.

- _____. (2023). Marking One Year Since the Release of the Administration's Indo-Pacific Strategy (Fact Sheet). Retrieved from <https://www.state.gov/marking-one-year-since-the-release-of-the-administrations-indo-pacific-strategy/>
- _____. (2023a). Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity Agreement Relating to Supply Chain Resilience, San Francisco. Retrieved from <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2024/03/IPEF-Supply-Chain-Agreement.pdf>
- Weller, Christian. (2017). "The Truth about Obama's Economic Legacy and Trump's Inheritance." The Conversation. Retrieved from <https://theconversation.com/the-truth-about-obamas-economic-legacy-and-trumps-inheritance-73889>.
- Williams, R. Brock. (2020). Trump Administration Tariff Actions: Frequently Asked Questions (R45529). Retrieved from <https://sgp.fas.org/crs/row/R45529.pdf>.